

Programevaluering for Bachelor i spesialpedagogikk, Institutt for pedagogikk, Universitetet i Bergen 2021

Innhold

Krav til studietilbudet i UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene.....	2
Vurdering av læringsmiljø	2
Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon	3
Oversikt over studiepoengproduksjon.....	3
Krav til studietilbudet i Studietilsynsforskriften	4
Kvalitetssikring	4
Studentinvolvering.....	5
Tilhørende forskrifter.....	6
Studieplan	6
Nivå på læringsutbyttet	6
Studietilbudets innhold og oppbygging	6
Infrastruktur	7
Undervisnings- og vurderingsformer	8
Faglig innhold	8
Relevans	9
Arbeidsomfang.....	9
Kobling til forskning	10
Internasjonalisering	10
Praksis	11
Krav til fagmiljø i Studietilsynsforskriften	11
Fagmiljøets størrelse.....	11
Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse	12
Faglig ledelse	12
Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse	12
Internasjonalt og nasjonalt samarbeid	12
Oppsummerende betraktninger og veien videre	13
Vedlegg.....	14

Krav til studietilbudet i UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene

Opptakskrav og opptakstall

Søkertallene til bachelorprogrammet er svært gode og som tallene under viser har antall søkere med studiet som 1. prioritet vært relativt stabile i rapporteringsperioden.

2016: 122

2017: 115

2018: 108

2019: 110

2020: 129

Når det gjelder opptak til bachelorstudiet i spesialpedagogikk overbookes dette vanligvis med ca. 40 %. Måltallet har i rapporteringsperioden vært 23 studieplasser, men med et årlig opptak på om lag 33-35 studenter*. Jevnt over har studiet i spesialpedagogikk hatt gode søkertall.

Tilbudstallene har hatt en jevn økning i perioden.

	Fått tilbud	Svart ja	Registrert
2016	43	35	33
2017	42	31	29
2018	64	36	32
2019	57	35	30
2020	93*	52	49

Samlet sett viser overskriftene at studiet i rapporteringsperioden har hatt gode søkertall og god oppfylling av studieplasser. Studieprogrammet fyller studieplassene sine og størrelsen på overbooking avhenger av kapasitet og størrelse på tidligere kull, men er likevel jevn.

**I opptaket for 2020 ble måltallet økt til 45 studenter, med et faktisk opptak på 49. Grunnen var 15 nye studieplasser til bachelorstudiet tildelt fakultetet fra KD gjennom revidert nasjonalbudsjett. Disse plassene skal fra opptaket 2021 brukes på det nyoppretta masterstudiet i spesialpedagogikk.*

Vurdering av læringsmiljø

Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk ble startet i 2016. Denne rapporten er derfor den første som tar for seg programsensorrapporter, studiebarometer og interne evalueringer som er gjort på programmet i perioden 2016-2020. Samlet sett viser rapporter og evalueringer at det sosiale miljøet på

bachelorprogrammet fungerer tilfredsstillende og har bedret seg i rapporteringsperioden, men at det er behov for å skape en større sammenheng mellom de ulike emnene, spesialpedagogikk, pedagogikk og psykologi som inngår som bærende elementer i bachelorgraden i spesialpedagogikk.

Bachelorprogrammet har et velfungerende studentdrevet fagutvalg. Her inngår spesialpedagogikkstudentene på bachelorprogrammet i fagutvalget Pedagogikk, Spesialpedagogikk og Logopedi. Fagutvalget har fått økonomisk støtte til etablering og drift fra instituttet og faglig ansatte, fra Pedagogikk, Spesialpedagogikk og Logopedi, har deltatt i ulike faglige og sosiale arrangement på kveldstid. Studieprogrammet har også jevnlig hatt studentlunsj for tillitsvalgte studenter på bachelorprogrammet, hvor spørsmål knytt til faglig og sosialt læringsmiljø blir diskutert. Det er også etablert en mentorordning ved fakultetet der nye studenter i studieprogrammet får tilbud om en mentor, dvs. en viderekommen student fra samme studieprogram. Høsten 2020 etablerte fakultetet en ordning med mentorgrupper hvor mentorer (mer erfarne studenter) skal følge opp førsteårsstudenter.

Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon

Som det framgår av Tabell 1 er det et frafall på programmet i størrelsesorden 24-42 % for studenter tatt opp i årene 2016-2017. I tillegg er det noen studenter som fortsatt er aktive (1 fra 2016 og 5 fra 2017), men som har fått tilpasset/utsatt studieløp. Frafallet på kull 2018 og 2019 er i samme størrelsesorden som for kull 16 og 17. Her er imidlertid det faktiske antallet mer usikkert fordi studentene enda ikke er ferdig med studiet. Vi har ikke data på om de som har sluttet har fortsatt på et annet studie på UiB eller har valgt noe annet. Det er viktig å påpeke at frafall i tabellen baserer seg på antall startende og ikke måltallet for programmet. Om måltallet (23) brukes som utgangspunkt, er frafallet i rapporteringsperioden betydelig lavere.

Tabell 1: Oversikt over individuell studieprogresjon hos studenter

År	Antall startende*	Kvalifikasjoner hittil	Andel kvalifikasjoner	Andel frafall	Andel frafall/måltall	Andel aktive
2016	33	18	54.55%	42.42%	22 %	3.03% (1 student)
2017	29	18	62.07%	24.14%	22 %	17.24% (5 studenter)
2018	32	1	-----	37.50%	----	59.38% (19 studenter)
2019	30	1	-----	24.14%	----	72.41% (21 studenter)
2020	49	-----	-----	-----		-----

Oversikt over studiepoengproduksjon

Oversikt under er studiepoeng per student (gjennomsnitt) per studieår, og viser at studiepoengproduksjon har steget med ca. 12 studiepoeng fra 2016-2020. Når normert studiepoengproduksjon er 60 og rapportert produksjon på studiet er 55, tyder dette på at studiepoengproduksjonen på studiet er meget god.

2016: 43.4

2017: 52.0

2018: 49.3

2019: 56.0

2020: 55.3

Krav til studietilbudet i Studietilsynsforskriften

Kvalitetssikring

Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk ble etablert i 2016 og har i rapporteringsperioden fulgt prosedyrene for de ulike evalueringsformene knytt til UiB sitt kvalitetssystem for utdanning. Evalueringene har vært emneevalueringer bestående av emneansvarlig sin egen vurdering av emnet, evaluering via spørreskjema til studentene, studentlunsj og uformelle samtaler med studenter i forbindelse med og i etterkant av ulike forelesninger og seminarer. Fagfellerapport og delrapport fra fagfelle har blitt delt med faglærere og Utdanningsutvalget ved Institutt for pedagogikk. Spørsmål om justering av mål og innhold knyttet til undervisning og vurderingsformer, samt til faglig og sosialt læringsmiljø diskuteres jevnlig i fagmiljøet. Større endringer knyttet til emnenivå og programnivå skal godkjennes av undervisningsutvalget ved Institutt for pedagogikk.

Noen eksempler på tiltak som er fulgt opp og iverksatt i perioden 2016-2020 etter evalueringer:

SPED100: Følgende endringer er gjort på bakgrunn av faglærers erfaring med emnet og flere studentevalueringer i rapporteringsperioden: Innføringsuke første uke ved studiestart. Endring fra semesteroppgave til 10 dagers hjemme eksamen. Etter vurdering fra fagfelle bør 10 dager hjemmeeksamen endres til 5 dager. Dette er fagmiljøet enig i, og vi vil fra våren 2022 legge inn denne endringen i emneplanen.

SPED101: På bakgrunn av tilbakemeldinger fra studentene og emneansvarlig sin egen vurdering, ble den opprinnelige læreboken i språkutvikling byttet ut med en mer lettlest lærebok som likevel dekker det faglige innholdet på en god måte.

SPED102: I utgangspunktet hadde emnet et likestilt fokus på skole og barnehage i emneplanbeskrivelsen. Etter erfaringer fra de første kullene, samt som et ledd i å få til en god sammenheng og progresjon i programmet som helhet, har vi tonet ned skolefokus i emnet (dette blir nå ivare tatt på SPED200). Litteraturen og innholdet i forelesninger og seminar er nå primært rettet mot spesialpedagogisk arbeid i barnehagen. Endringen baserer seg også på at studentene har en ukes observasjonspraksis i barnehage (praksis er totalt 50 timer, men er fordelt som 25 timer i barnehage og 25 timer med for- og etterarbeid på campus). Emnet har siden oppstarten jevnt over fått gode evalueringer av studentene, mindre justeringer på form og innhold er gjort fortløpende ved hver gjennomføring.

SPED200: På bakgrunn av faglærers erfaringer med emnet, samt kommentarer fra fagfelle og studentevalueringer, har emnet nå et større fokus på spesialpedagogikk og livet i skolen. Dette er

naturlig siden emnet inneholder én ukes observasjonspraksis i skolen (praksis er totalt 50 timer, men er fordelt som 25 timer i barnehage og 25 timer med for- og etterarbeid på campus). Skolefokuset som tidligere lå på SPED102 er nå inkorporert og ivaretatt på SPED200. Det er og gjort endring i vurderingsform fra mappevurdering til 3 dagers digital eksamen våren 2018.

SPED 211: På bakgrunn av faglærers egne erfaringer, samt studentevalueringer er det gjort mindre justeringer på emnet fra oppstarten i 2018 og frem til i dag. Dette gjelder mindre språklige justeringer i emneplanen, oppdatering av litteratur, samt justeringer av innhold i forelesninger og seminar. Emnet fungerer jevnt over på en god måte og får gode evalueringer av studentene.

SPED250: For det som gjelder SPED250 og med bakgrunn i fagmiljøets erfaring ser man et behov for å få undersøkt på institutt-/fakultetsnivå om veilederkontrakt egentlig skal praktiseres på lavere grads nivå. Det vil bli gjennomført studentevaluering våren 2021.

GENERELT:

For di bachelorprogrammet i spesialpedagogikk er relativt nytt, er det gjort én justering på programnivå i perioden 2016-2020. I utgangspunktet var bacheloroppgaven planlagt til det 5. semesteret (sammen med SPED200). Bakgrunnen for dette oppsettet var studentenes muligheter for å velge relevante valgemner, som i den opprinnelige studieplanen var plassert i det 6. semesteret (vår). Senere ble muligheten for valgmenner bedre, også på høstsemesteret. Dette gjorde det mulig å plassere bacheloroppgaven (SPED250) og SPED200 i 6. semester. Denne oppbyggingen har vært gjeldende siden 2017.

Opprinnelig ble bachelorprogrammet opprettet som et samarbeid mellom tre institutt (IPED, ISP og IBMP), men med IPED som eier av programmet. Emnefordelingen på Spedemner har vært som følger: IPED (SPED100, SPED 211, SPED 250); ISP (SPED 101); IBMP (SPED 102 og SPED 200). Fra 1.1.2021 ble førsteamanuensis Bjarte Furnes flyttet fra IBMP til IPED. Grunnen var et behov for mer forutsigbarhet og tettere kontakt mellom fagpersonene på programmet. Som del av dette ble også emneansvaret for SPED102 og SPED200 flyttet fra IBMP til IPED.

Det må også nevnes at det inngår pedagogiske (PED112) og psykologiske (PSYK114 og PSYK207) emner i bachelorprogrammet. Programansvarlig samarbeider med de ulike emneansvarlige bl.a. om studentevalueringer og oppfølging av disse evalueringene når disse er relevante for bachelorprogrammet i spesialpedagogikk.

Studentinvolvering

Studentene involveres i utvikling av programmet gjennom skriftlige studentevalueringer, samt dialog med emne- og programansvarlig. Tillitsvalgte for studentene har også frokost- og lunsjmøter med ansatte for samtale om emner generelt og programmet som helhet. Ekstern fagfelle har også dialog med studenter i forbindelse med den årlige fagfellerapporten. Programansvarlig er også jevnlig i dialog med fagutvalget. Instituttet og Fakultetets utdanningsutvalg, hvor alle større endringer i emne- og studieprogram godkjennes har også studentrepresentanter. På enkeltemner i bachelorprogrammet er det ulike praksiser, men de fleste emneansvarlige har ulike former for deltakende evaluering i form av løpende dialog med studenter og nødvendige justeringer underveis i emnet. Det er rom for forbedring ved at emne- og programansvarlige noe hyppigere kan gjøre oppsummeringer av evalueringer

tilgjengelig for studentene, samt at skriftlige evalueringer midtveis i semesteret kan brukes mer aktivt. Dette må imidlertid balanseres opp mot evalueringstretthet blant studentene.

Tilhørende forskrifter

Studieplan

Studieplanen (vedlegg) holder etter fagmiljøets mening forventet standard. Studiets innhold blir beskrevet i studieplanen for bachelorprogrammet i spesialpedagogikk som er tilgjengelig på UiBs nettsider viser. Her vises at bachelorprogrammet består av 15 stp. innføringsemne, 5 stp. Ex. Phil, 125 stp. spesialisering og 30 stp. valgemner (Se tabell 2).

Informasjon om internasjonal utveksling er tilgjengelig på studieplanens nettsider, UiB. Det eksisterer syv åpne utvekslingsavtaler for studenter ved Det Psykologiske Fakultet og to Erasmus+ avtaler. Programansvarlig er i dialog med UiBs rådgiver/internasjonale koordinater om å eventuelt utvide Erasmus+ tilbudet for bachelorstudentene i spesialpedagogikk.

Nivå på læringsutbyttet

En gjennomgang av læringsutbyttet på programnivå viser at det er i tråd med nivå 6 Bachelorgrad fra nivåbeskrivelser i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (<https://www.regjeringen.no/contentassets/e579f913fa1d45c2bf2219afc726670b/nkr.pdf>). Fagmiljøet går jevnlig gjennom emnebeskrivelsene for å kontrollere om de er i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket. Studieplanen til alle emnene på programmet samt programmet som sådan er kvalitetssikret slik at formuleringer og læringskrav er tilpasset bachelornivå.

Studietilbudets innhold og oppbygging

Tabell 2 viser studieløp og oppbygging. Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk er et lavere grads disiplinstudium og gir dermed innføring i basiskunnskap, grunnlagsspørsmål i faget, klassiske teorier og begreper, utdannings- og faghistorie. Det er lagt opp til en klar progresjon i programmet. Det første semesteret gir en *innføring i spesialpedagogikk* (SPED100) og *pedagogisk perspektiv på læring* (PED112). Det andre semesteret tilbyr et fokus på *språkutvikling* (SPED101) som kombineres med *utviklings-, kognitiv og biologisk psykologi* (PSYK114). I det tredje semesteret får studentene arbeide med ulike problemstillinger knyttet til teori og praksis i emnene *observasjon, kartlegging og tiltak i spesialpedagogisk praksis* (SPED102) og *læring og atferdspsykologi* (PSYK207). Det fjerde semesteret inneholder *metode* (PSYK202), *lese- og skrivevansker* (SPED211) og *ex.phil*. Det femte semesteret inneholder frie studiepoeng (30) i henholdsvis spesialpedagogikk, pedagogikk eller psykologi. I det siste semesteret inngår *profesjonstenkning, lovverk og etikk i teori og praksis* (SPED200) og *bacheloroppgaven* (SPED250). Det inngår også to ukers observasjonspraksis i programmet, fordelt som én uke i barnehage (SPED102) og én uke i skole (SPED200).

I undervisningen knyttes innføringen opp mot aktuelle faglige og samfunnsmessige endringer og problemstillinger og konkrete tekster (for eksempel utdanningsinstitusjoner, arbeidsliv og organisasjoner). Emneansvarlige oppdaterer jevnlig innholdet i undervisningen slik at grunnleggende og historisk kunnskap balanseres opp mot nyere forskning. Anbefalt litteratur balanserer også lærebøker som tar opp klassiske teorier, grunnbegreper, utdanning og faghistorie, med nyere forskningslitteratur og/eller litteratur som utfordrer og stiller kritiske spørsmål.

Tabell 2. Oppbygging av bachelorstudiet i spesialpedagogikk

Oppbygging av bachelorstudiet i spesialpedagogikk		
vår 6. semester	SPED200 <i>Profesjonstenkning-lovverk og etikk i teori og praksis</i> 15 sp. Observasjonspraksis i skolen	SPED250 <i>Bacheloroppgave</i> 15 sp.
høst 5. semester	Frie studiepoeng	30 sp. i PED eller PSYK
vår 4. semester	PSYK202 <i>Metode</i> 15 sp. <i>Ex.phil</i> 10 stp.	SPED211 <i>Lese- og skrivevansker</i> 5 sp
høst 3. semester	SPED102 <i>Observasjon, kartlegging og tiltak i spesialpedagogisk praksis</i> 15 sp Observasjonspraksis i barnehage	PSYK207 <i>Læring og atferdspsykologi</i> 15 sp
vår 2. semester	SPED101 <i>Språkutvikling</i> 15 sp.	PSYK114 <i>Utviklings-, kognitiv og biologisk psykologi</i> 15 sp.
høst 1. semester	SPED100 <i>Innføring i spesialpedagogikk</i> 15 sp.	PED112 <i>Pedagogiske perspektiv på læring</i> 15 sp.

Infrastruktur

Når det gjelder infrastruktur har studiet tilfredsstillende forhold på de fleste arenaer. Alle emner benytter Mitt UiB (Canvas) aktivt til undervisningsaktiviteter, emneprogresjon, dialog med studenter, oppgaveinnleveringer og informasjonsutveksling. Det hadde imidlertid vært ønskelig om Mitt UiB hadde bedre muligheter til å organisere studenter og emner på programnivå, slik at informasjonsflyten for hele kull kunne blitt ivarettatt på en noe bedre måte. For eksempel gjelder dette for å nå ut til studenter som har valgemner/ internasjonaliseringsemner i høstsemesteret (5. semester) og skal skrive bacheloroppgave i vårsemesteret (SPED250, 6. semester). I dag bruker de fagansvarlige forholdsvis mye tid på å komme i kontakt og få oversikt over antall studenter for å forberede dem på det 6. semesteret og bacheloroppgaven.

Videre hadde også vært formålstjenlig at Kultura ble mer brukervennlig med hensyn til redigeringsmuligheter for eksempel ved innspillinger av forelesninger.

Studieprogrammet har tett samarbeid med Universitetsbiblioteket (UB). UB sine kurs om akademisk redelighet og kildebruk er tilpasset og innpasset i to emner og utgjør en viktig del av studieprogrammets opplæring i akademisk arbeid.

Det hadde vært ønskelig at studentene kunne fått mer av undervisningen (forelesning og seminar) i Christiesgt. 12. En del av undervisningen er lagt til lokaler på andre fakultet og avstanden mellom lokalene kan by på utfordring når faglærer og/eller studenter raskt skal forflytte seg mellom undervisningssteder. Dette er en særlig aktuell problemstilling for SPED100 og SPED101.

Undervisnings- og vurderingsformer

Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk legger vekt på å bruke et variert utvalg av undervisnings- og vurderingsformer. En gjennomgang av emnene i programmet viser at valg av arbeidsformer på emnenivå i all hovedsak er i overensstemmelse med læringsutbyttene på programnivå, og at disse legger til rette for at studenten oppnår læringsutbyttene slik de er formulert.

Vurderingsformene i bachelorprogrammet består av hjemmeeksamen, digital skoleeksamen (hjemme) og muntlig eksamen. Mye brukte undervisningsformer er forelesninger i kombinasjon med ekskursjon, seminarer, skriveøvelser, inkludert skriftlig og muntlig tilbakemelding, gruppearbeid, individuell og gruppevis presentasjon i forbindelse med observasjonspraksis og arbeid med bacheloroppgaven. Sammenheng mellom undervisnings- og vurderingsformer er et viktig prinsipp for studieprogrammet, det vil si at vurderingsform står i forhold til undervisningsaktivitetene. Eksempler på dette er oppbyggingen av SPED102. Kunnskap om kartlegging og observasjon er sentralt i dette emnet. Studentene møter denne tematikken i undervisningen, samt gjennom en ukes observasjonspraksis i barnehage. I etterkant av observasjonspraksis skriver studentene en praksisrapport. Rapporten skal ta utgangspunkt i en selvvalgt problemstilling, men skal også være forankret i emnets mål og innhold. Rapporten blir vurdert av faglærer, og studentene får deretter tilbakemelding på hvordan de kan arbeide videre med innholdet, samt innspill på til hvordan de kan gjøre den om til en muntlig presentasjon. Den muntlige presentasjonen blir deretter holdt for faglærer og medstudenter, og medstudentene skal deretter gi hverandre tilbakemelding på innholdet. Det er muntlig eksamen på emnet. I del 1 skal studentene holde den muntlige presentasjonen. I del 2 legger sensorene opp til en faglig samtale med utgangspunkt i emnets tematikk og innhold. Karakteren gis på bakgrunn av den muntlige presentasjonen og den faglige samtalen. Oppsummert viser denne gjennomgangen en tett sammenheng mellom emnets mål og innhold, arbeids- og vurderingsformer. Særlig er vektleggingen av prosessorientert arbeid viktig. Gjennom arbeidet med praksisrapport og muntlig presentasjon må studentene være aktive til ulike tider og på ulike måter i emnet. Dette sikrer studentaktivitet, faglig fordyping, og ikke minst tid og mulighet til å fordype seg i emnets tematikk.

Faglig innhold

Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk er et lavere grads disiplinstudium og gir dermed innføring i basiskunnskap, klassiske teorier og begreper, utdannings- og faghistorie, samt grunnlagsspørsmål i

faget. I undervisningen knyttes denne innføringen opp mot aktuelle faglige og samfunnsmessige endringer og problemstillinger og konkrete tekster (for eksempel utdanningsinstitusjoner, arbeidsliv og organisasjoner). I tillegg knyttes innføringen opp mot hvordan spesialpedagogisk kunnskap kan anvendes i praksis. Særlig gjelder dette hvordan forstå, lese, og utforme en IOP, anvendelse av enkle kartleggingsverktøy, samt forslag til tiltak rettet mot barn som strever med muntlig og skriftlig språk. Emneansvarlige oppdaterer jevnlig innholdet i undervisningen slik at grunnleggende og historisk kunnskap balanseres opp mot nyere forskning. Anbefalt litteratur balanserer også lærebøker som tar opp klassiske teorier, grunnbegreper, utdanning og faghistorie med nyere forskningslitteratur og/eller litteratur som utfordrer og stiller kritiske spørsmål.

Spesialpedagogikk er et bredt fagfelt som kan kombineres med en rekke andre fagfelt, profesjoner og disipliner. Studieprogrammet anbefaler studentene å bruke frie studiepoeng til å bygge opp en unik fagprofil. Via studieadministrasjonen og Sammen (Studentsamskipnaden i Bergen) får studentene også veiledning om dette. Kunnskapen og ferdighetene som formidles i bachelorprogrammet kan brukes i ulike organisasjoner, bedrifter og institusjoner hvor for eksempel oppdragelse, undervisning og kunnskapsutvikling er relevant.

Bachelorgraden i spesialpedagogikk kvalifiserer for opptak på masterprogram i spesialpedagogikk, pedagogikk, og barnevern både ved UiB og andre institusjoner, samt opptak på fakultetets masterprogram i logopedi eller helsefremmende arbeid.

Relevans

En bachelorutdanning i spesialpedagogikk kan brukes i ulike organisasjoner, bedrifter og institusjoner hvor oppdragelse, undervisning og kunnskapsutvikling er relevant. Denne disiplinutdanningen gir ikke undervisningskompetanse alene, men kvalifiserer til andre stillinger innenfor barnehage og skole.

Arbeidslivsrelevans formidles gjennom ekskursjon til ulike arbeidsplasser i SPED100. I tillegg blir den formidlet gjennom observasjonspraksis i SPED102 og SPED200, samt paneldebatt med representanter fra det spesialpedagogiske fagfeltet på SPED200.

For å gi muligheter for videre studier etter bachelor er det blitt opprettet et masterprogram i spesialpedagogikk ved Institutt for pedagogikk. I dette arbeidet har vi hatt møte med en referansegruppe bestående av viktige aktører på kommunalt og fylkeskommunalt nivå. I tillegg er fagmiljøet aktive medlemmer i etablering og oppfølging av aktivitet i Nasjonalt fagråd for spesialpedagogikk, etablert i 2018. I dette fagrådet deltar ledende forskere i spesialpedagogikk i Norge. I dette forumet diskuteres muligheter for egne stillingshjemler i barnehage og skole for personer med bachelor og/eller master i spesialpedagogikk. Fagrådet er i dialog med KD om denne problemstillingen. Når fagmiljøet blir forsterket ønsker man også å inngå i Desentralisert kompetanseutvikling, (DEKOMP). Dette er viktig for å knytte fagmiljøet sterkere til praksisfeltet.

Arbeidsomfang

Alle emnene er, unntatt av ett, på 15 stp. De fleste av disse består av en forelesningsrekke (10-12 stk), kombinert med enten seminargrupper (8-12 stk) og/ eller innlevering av tekster i form av praksisrapporter.

Alle parallelle emner samkjøres, ved at timeplaner, innleveringsfrister og undervisningsformer sees i sammenheng. Emner med skriftlige innleveringer går for eksempel parallelt med emner som har seminarvirksomhet med muntlige læreprosesser. Dette gjelder for eksempel SPED 100 og PED 112. Dermed opplever studenten bredde av undervisningsformer uten at emner overlapper hverandre.

Anbefalt litteratur består av 800-1100 sider tekst pr.emne, avhengig av språk, sjanger og vanskelighetsgrad (lærebok, forskningsartikkel og/eller kartleggingsmateriale), hvordan denne litteraturen brukes og hvilken vanskelighetsgrad emnet har. Emne-litteraturens vanskelighetsgrad øker trinnvis, men alle emner har tekster både norsk og engelsk. Når det gjelder tekstsjangere er det en blanding av lærebøker og forskningsartikler i alle emner. Dette er gjort for i større grad å sikre et forskningsfokus i dette fagfeltet allerede på bachelornivå. Når det gjelder lysbildeprentasjoner til bruk i undervisnings- og seminaraktiviteter følger disse Apa-standard. Det skriftlige formidlingene i disse presentasjonene veksler mellom norsk, bokmål og nynorsk, og engelsk.

Kobling til forskning

Fagmiljøets ansatte er i dag én professor i 100 % stilling, to førsteamanuenser i 100 % stilling, én førsteamanuensis i 50 % stilling og én stipendiat. Alle ansatte har kompetanse innenfor fagfeltene spesialpedagogikk og/eller psykologi. De ansatte på bachelorprogrammet er aktive forskere som deltar i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk og samarbeid, publiserer jevnlig nasjonalt og internasjonalt, bidrar som redaktør og fagfeller i nasjonale og internasjonale publikasjoner. De ansatte veileder også jevnlig på alle nivå (bachelor, master og ph.d.).

I studieprogrammet møter studentene forskning på ulike måter, blant annet gjennom at emneansvarlige aktivt bruker og oppdaterer forskningslitteratur i litteraturen på emnene. I tillegg er mye av undervisningen basert på forskningsbasert kunnskap og undervisere viser jevnlig til egen og andres forskning i forelesninger og seminarer.

I bacheloroppgaven (SPED250) prioriterer fagmiljøet studentaktiv forskning ved å fokusere på hele forskningsprosessen. I dette emnet bruker studentene, med støtte fra veilederne, sin faglige kompetanse til å videreutvikle problemstillinger og forskningsdesign. Bacheloroppgavene utarbeides vanligvis ved at studentene samarbeider om å skrive frem oppgavene i grupper på to til tre studenter. Gjennom denne organiseringen får studentene viktig samarbeidserfaring som vil være til nytte i et fremtidig yrke. Bacheloroppgavene blir også formidlet muntlig og skriftlig til medstudenter og veiledere gjennom semesteret.

Internasjonalisering

Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk legger til rette for internasjonalisering ved å gi mulighet til å reise på utveksling i det 5. semesteret. Det psykologiske fakultetet har mange gode avtaler som studentene kan velge mellom. Studentene kan reise på utveksling til universiteter i Norden, Europa eller til andre relevante land, slik som USA, Canada, Australia, Sør-Afrika eller New Zealand. Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk har til nå ikke inngått egne utvekslingsavtaler med universiteter, hvilket betyr at studentene til nå har benyttet Erasmus+-avtaler fra bachelorprogrammene i pedagogikk og psykologi.

Spesialpedagogikk er et bredt fagfelt som kan kombineres med en rekke andre fag/emner. Dette gjør det mulig for studentene å bygge opp en unik faglig grunnkompetanse gjennom bachelorutdanningen. Studieprogrammet ser det som formålstjenlig at studentene bruker frie studiepoeng til å reise på utveksling, da et slik tilbud gir studentene en god mulighet til å bygge en egen faglig profil. I tillegg gir det muligheter til å få internasjonale impulser og blikk på norsk spesialpedagogisk kontekst med et utenfra blikk. Fagmiljøet i spesialpedagogikk oppfordrer derfor studentene i programmet til å reise på utveksling.

I tråd med retningslinjer ved UiB, er det mulighet for internasjonaliseringsemne på campus om studentene ikke har mulighet til å reise på utveksling. Studenter på bachelorprogrammet i spesialpedagogikk kan for eksempel velge å ta 4 ulike 15 stp. internasjonaliseringsemner (PED200, PSY104, PSY116, PSY140) som tilbys ved fakultetet.

I perioden 2016-2020 har til sammen 8 (høst og vår 2019) studenter fra bachelorprogrammet i spesialpedagogikk reist på utveksling. Erasmus+-avtalene er til nå lite brukt, delvis pga. Covid-19-pandemien. Fakultetet har årlig internasjonal dag, hvor bachelorstudentene i spesialpedagogikk kan møte studenter som har vært på utveksling. De kan også snakke med internasjonaliseringsansvarlig for å få mer informasjon om hvilke muligheter som finnes. Studieadministrasjonen ved Det psykologiske fakultetet vil fortsette samarbeidet med faglig ansatte i bachelorprogrammet i spesialpedagogikk for å se hvordan andelen utvekslingsstudenter kan økes. Det kan også være nødvendig at studieprogrammet utvikler et eget internasjonaliseringsemne.

Praksis

Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk inneholder 100 timer observasjonspraksis fordelt på to 15 stp.emner, SPED102 og SPED200. Praksis i SPED102 er knyttet til barnehage, mens praksis i SPED200 er knyttet til grunnskolen og videregående opplæring. Hver praksisperiode omfatter 25 timer på praksisstedet, samt 25 timer som for-/etterarbeid på campus. Det psykologiske fakultetet har i dag intensjonsavtaler om praksis med barnehager og skoler i Bergen kommune. Praksisveilederne sin kompetanse og erfaring blir vurdert av fagmiljøet i spesialpedagogikk.

Krav til fagmiljø i Studietilsynsfor skrften

Fagmiljøets størrelse

Ved bachelorprogrammet i spesialpedagogikk utføres i hovedsak av faste ansatte med førstekompetanse. De emneansvarlige på alle spedemner har i dag førstekompetanse. Fagmiljøet har bred spesialpedagogisk kompetanse og faglig spisskompetanse som dekker emnene som nå tilbys i programmet.

Samlet sett er arbeidsbelastningen for de fast ansatte høy, men foreløpig innenfor akseptable rammer. Imidlertid er fagmiljøet lite, og sårbarheten er betydelig om det skulle oppstå sykemeldinger eller

lignende. Ressursene må også ses i sammenheng med den belastningen som vil komme ved opprettelse og utvikling av det nye masterprogrammet i spesialpedagogikk.

Så lenge måltallet på 23 studenter overholdes er disse i tråd med forskrift, slik at ingen emner fører til uforholdsmessig arbeidsbelastning. Dersom måltallet økes må emnene SPED102 og SPED200, som inneholder observasjonspraksis, styrkes med faglige og administrative krefter eller vurderes på nytt mht. organisering av observasjonspraksis, arbeidskrav og vurderingsformer.

Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

Alle faste ansatte har relevant og godkjent utdanningsfaglig kompetanse. Midlertidig ansatte (slik som timeansatt og stipendiat) har også relevant kompetanse fra lærerutdanning og/eller i spesialpedagogikk.

Faglig ledelse

Programansvarlig legger til rette for jevnlig møter i fagmiljøet, fordeler ressurser på programmets spedemner, utvikler og kvalitetssikrer de ulike spedemnene. Endringer i programmet er et resultat av faglige ansattes kollektive vurderinger. Dette omfatter også emneansvarlige på ped- og psykemner som inngår i programmet. Endringer i programmet blir også gjort på bakgrunn av studentevalueringer. Årlige fagfelleevalueringer/programsensorrappporter brukes også i arbeidet med kvalitetsutvikling.

Instituttet og fakultetet har utdanningsutvalg hvor utdanningssaker blir diskutert og kvalitetssikret. Større endringer og utfordringer blir også diskutert og kvalitetssikret i fakultetsstyret. Programansvarlige deltar i utdanningsutvalget til Institutt for pedagogikk.

Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse

Fagmiljøet består av én ansatt med professorkompetanse i psykologi og tre ansatte med førstekompetanse i spesialpedagogikk, hvorav én er i 50 % stilling. De ansatte på programmet publiserer jevnlig i internasjonale og nasjonale tidsskrifter. De har alle også solid fagspesifikk kompetanse som dekker tema og innhold i spedemner i programmet. De ansattes fag- og forskningskompetanse dekker også behovet for kvalifisert veiledning på bacheloroppgaver i SPED250. Tematisk omfatter kompetansen bl.a. spesialpedagogisk historie/ utdanningshistorie, marginalisering og inkludering, spesialpedagogiske grunnlagsspørsmål, utdanningspolitiske tematikker, og ulike funksjonsnedsettelse og lærevansker. Fagmiljøet representerer også bred metodekompetanse.

Internasjonalt og nasjonalt samarbeid

Ansatte på programmet publiserer og samarbeider med kollegaer internasjonalt og nasjonalt, redigerer og bidrar med kapitler i antologier og tidsskrifter som brukes i flere emner på bachelorprogrammet. Ansatte deltar i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for de ansattes fagkompetanse og dermed også for studietilbudet og for programmets videre utvikling. Et eksempel er Nasjonalt nettverk for spesialpedagogikk. Ansatte har også bistillinger i nasjonale fagmiljø (UiT og UiS) med relevans for det spesialpedagogiske fagfeltet.

Oppsummerende betraktninger og veien videre

Fagfelle har i perioden 2016-2020 hatt fokus på fire områder hvor det ble vektlagt å identifisere utfordringer og forbedringspunkter ved studieprogrammet:

1. Introduksjon og innføring i det spesialpedagogiske fagfeltet: progresjon og sammenheng
2. Bredde og dybde i det spesialpedagogiske fagfeltet,
3. Eksamensformer og kunnskapsfokus
4. Programmets samfunnsrelevans, videre muligheter og spesialpedagogisk kompetanse

Fagfellerapporten konkluderer med at hovedutfordringen til bachelorprogrammet i spesialpedagogikk er følgende: "Enkeltvis framstår de forskjellige emnene i Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk som gjennomarbeidet og av god faglig kvalitet. Utfordringen er imidlertid å skape sammenheng mellom de ulike emnene i programmet slik at studiet framstår som en helhet med en tydelig progresjon som gjenspeiles i eksamensformer, emneinnhold og formidling av spesialpedagogikkens samfunnsrelevans. Per nå er den største utfordringen å forene tidvis sprikende og motsigende perspektiver som kommer til uttrykk i de ulike emnene" (Vik, 2020, s. 14).

Tiltak fremover som vil bli gjennomført i lys av innspill og analyser i programsensorrapporter, egne evalueringer og studenttilbakemeldinger i rapporteringsperioden

Studieplanen:

Det vil bli gjort en grundig gjennomgang av studieplanen for å videreutvikle mål, innhold og læringsutbyttebeskrivelser. Særlig er det viktig å få tydeligere frem hvordan psykologi- og pedagogikkemner som inngår i programmet utfyller de spesialpedagogiske emnene. Et eksempel er å tydeliggjøre balansen mellom grunnleggende individorientert kunnskap som omhandler barns utvikling og læring på sentrale områder, med mer systemorientert kunnskap som er avgjørende for å forstå hvordan barns utvikling skjer i et samspill med omgivelsene. Vi vil også tydeliggjøre at kunnskap fra flere fagfelt gjør at bachelorstudentene i spesialpedagogikk blir kjent med fagperspektiver fra ulike fagmiljøer. Slike tverrfaglige perspektiver er viktig når studentene eventuelt skal ta en master i spesialpedagogikk. Det er også verdifull kunnskap å ha med seg når man i senere yrkesutøvelse skal samarbeide med kollegaer fra andre fagfelt om å støtte barns utvikling, læring og dannelse.

Emneplaner:

Det vil bli gjort en grundig gjennomgang og utvikling av emneplanene som inngår i programmet. Emnene som inngår i nåværende studieplan vil videreføres, med ett unntak. Det vil bli vurdert om SPED101 (språkutvikling) og SPED211 (lese- og skriveansker) med fordel kan bli slått sammen til ett emne på 15 stp. Dette ville frigjøre 5 stp. som for eksempel ville kunne brukes på å utvikle et internasjonalsiseringsemne rettet mot minoritetsposisjoner og marginalisering.

Annet:

Vi har arbeidet med å forsterke programmets samfunnsrelevans og studentenes muligheter for videre studier. Våren 2021 ble master i spesialpedagogikk vedtatt av fakultet.

For å synliggjøre utdanningen og å være i tett kontakt med praksisfeltet er det viktig at vi har en infrastruktur som støtter opp om kvalitetssikring av observasjonspraksis i begge programmene. Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk har hatt stort gjennomtrekk av administrative ansatte. I perioden 2016-2020 har det vært minst 6 ulike personer i stillingen som programkoordinator. I denne perioden har det i tillegg vært andre administrative ansatte som har tatt deler av programkoordinators arbeidsoppgaver i påvente av nye tilsetninger. Dette har vanskeliggjort arbeidet med kvalitetssikring av observasjonspraksis i de to emnene SPED102 og SPED200. Vi etterlyser derfor at fakultetet legger til rette for en robust infrastruktur på dette området. Dette blir spesielt viktig når vi nå også skal sette i gang et masterprogram i spesialpedagogikk, siden fakultetet har vedtatt en studieplan der praksis inngår.

Vedlegg

Studieplan BAPS-SPED

Fagfellerapport 2020

Fagfellerapport xx

Emnebeskrivelse SPED100

Emnebeskrivelse SPED101

Emnebeskrivelse SPED102

Emnebeskrivelse SPED211

Emnebeskrivelse SPED200

Emnebeskrivelse SPED250

Emnebeskrivelse PED112, PSYK114, PSYK207, PSYK202

Studieplan for **BAPS-SPED Spesialpedagogikk, bachelor, 3 år** (</nb/studier/BAPS-SPED/>), vår 2021

Namn på grad (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#namn-p--grad>)

Bachelor i spesialpedagogikk

Omfang og studiepoeng (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#omfang-og-studiepoeng>)

180 studiepoeng

Fulltid/deltid (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#fulltid-deltid>)

Fulltid

Undervisningsspråk (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#undervisningsspr-k>)

Norsk

Studiestart - semester (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#studiestart---semester>)

Haut

Mål og innhald (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#m-l-og-innhald>)

Bachelorprogram i spesialpedagogikk ved Universitetet i Bergen byggjer på fagområda pedagogikk, spesialpedagogikk, utviklingspsykologi, læringspsykologi og logopedi, for å gje eit breitt fagleg fundament for å kunne arbeide systemretta og individorientert med tenester for personar med ulike føresetnader for læring. Som sjølvstendig utdanning skal eit bachelorprogram i spesialpedagogikk også kunne kvalifisere til å gå inn i spesialpedagogiske arbeidsoppgåver i barnehage, skule og andre læringsarenaer. Studieprogrammet gir kompetanse til å vurdere kartleggingsinstrument som inngår i

spesialpedagogisk verksemd. Gjennom studiet får kandidatane kunnskap om lovverk og andre styringsdokument som regulerer det spesialpedagogiske arbeidet. Studieprogrammet skal også kunne gje grunnlag for vidare spesialisering (mastergrad).

Studiet skal, gjennom å utnytte forskning og ekspertise på feltet, formidle forståing for normalitet og avvik i læringsprosessar, gje forståing for kartlegging av ulike læringsføresetnader, forberede for praktisk spesialpedagogisk verksemd på individ og systemnivå gjennom profesjonelt samarbeid. Studiet har som mål å gje studentane innsikt i korleis faget utviklar seg og korleis dei på ein profesjonell måte kan bidra til vidareutvikling av spesialpedagogisk praksis.

I starten av studiet blir det lagt vekt på å gje studentane grunnleggande kjennskap til ulike delar av det spesialpedagogiske kunnskapsfeltet; generell utviklingspsykologi og språkutvikling; ulike perspektiv på læring; normalitet, variasjon og ulike føresetnader for læring; testteori og forskingsmetode. Siste halvdel av studiet er spesialisering mot logopedi, pedagogikk eller psykologi, samt profesjonskunnskap og bacheloroppgåve. 100 timars praksis vert integrert i studiet og arbeids- og vurderingsformene vil reflektere både praktisk og teoretisk tilnærming.

Læringsutbyte (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#laringsutbyte>)

Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar

Kandidaten ..

- Har brei kunnskap om ulike føresetnader for læring og har grunnleggande kunnskapar om sentrale omgrep som normalisering, førebygging, tidleg innsats, inkludering og tilpassa opplæring, både på individ og systemnivå
- Har kunnskap om og forståing for sentrale problemstillingar innan fagområda pedagogikk, psykologi og logopedi med relevans for spesialpedagogikk
- Kan forstå korleis ei spesialpedagogisk problemstilling kan studerast og forklarast på fleire måtar, og vurdere ulike forklaringar opp mot kvarandre
- Har kjennskap til sentrale lovverk og styringsdokumenter som regulerer det spesialpedagogiske feltet
- Har brei kunnskap om spesialpedagogikkens historie (logopediens historie) både som profesjon og disiplin, og kan halde seg oppdatert på fagområdet

Ferdigheiter

Kandidaten ..

- Kan anvende fagleg kunnskap og relevante resultat frå kartlegging og utredning til å utarbeide individuelle (opplærings)planar
- Kan anvende sentrale lovverk og relevante styringsdokument for spesialpedagogisk praksis

- Kan gjennomføre litteratursøk og sette seg inn i og vurdere relevant faglitteratur
- Kan gjennomføre eit sjølvstendig avgrensa akademisk arbeid i tråd med faglege, metodiske og etiske retningslinjer

Generell kompetanse

Kandidaten ..

- Kan reflektere kring etiske problemstillingar i spesialpedagogisk praksis
- Kan arbeide sjølvstendig og formidle spesialpedagogisk kunnskap både skriftleg og munnleg
- Kan reflektere kritisk omkring spesialpedagogikkens plass i samfunnet
- Har profesjonell kompetanse som gjer at ein kan bidra til utvikling av det spesialpedagogiske fagfeltet

Opptakskrav (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#opptakskrav>)

Generell studiekompetanse

I tillegg må du levere gyldig [politiattest](https://www.politi.no/tjenester/politiattest/) (<https://www.politi.no/tjenester/politiattest/>) ved semesterstart.

Innføringsemne (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#innforingsemne>)

Ex.phil. (10 stp)

[SPED100](/nb/emne/SPED100) (</nb/emne/SPED100>) Innføring i spesialpedagogikk (15 stp)

Obligatoriske emne (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#obligatoriske-emne>)

[PSYK114](/nb/emne/PSYK114) (</nb/emne/PSYK114>) Utviklings, kognitiv og biologisk psykologi (15 stp)

[PED112](/nb/emne/PED112) (</nb/emne/PED112>) Pedagogiske perspektiv på læring (15 stp)

[SPED101](/nb/emne/SPED101) (</nb/emne/SPED101>) Språkutvikling (15 stp)

[SPED102](/nb/emne/SPED102) (</nb/emne/SPED102>) Observasjon, kartlegging og tiltak i spesialpedagogisk praksis (15 stp)

[PSYK207](/nb/emne/PSYK207) (</nb/emne/PSYK207>) Læring og atferdspsykologi (15 stp)

[PSYK202](/nb/emne/PSYK202) (</nb/emne/PSYK202>) Metode (15 stp)

[SPED200](/nb/emne/SPED200) (</nb/emne/SPED200>) Profesjonsdanning - system, lovverk og etikk (15 stp)

[SPED250](/nb/emne/SPED250) (</nb/emne/SPED250>) Bacheloroppgåve i spesialpedagogikk (15 stp)

[SPED211](/nb/emne/SPED211) (</nb/emne/SPED211>) Lese- og skrivevanskar (5 stp)

Spesialisering (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#spesialisering>)

Studiet gjør ei spesialisering i spesialpedagogikk, som består av desse emna:

[SPED101 \(/nb/emne/SPED101\)](/nb/emne/SPED101)

[SPED102 \(/nb/emne/SPED102\)](/nb/emne/SPED102)

[SPED200 \(/nb/emne/SPED200\)](/nb/emne/SPED200)

[SPED250 \(/nb/emne/SPED250\)](/nb/emne/SPED250)

[PSYK202 \(/nb/emne/PSYK202\)](/nb/emne/PSYK202)

[SPED211 \(/nb/emne/SPED211\)](/nb/emne/SPED211)

[PED112 \(/nb/emne/PED112\)](/nb/emne/PED112)

[PSYK114 \(/nb/emne/PSYK114\)](/nb/emne/PSYK114)

[PSYK207 \(/nb/emne/PSYK207\)](/nb/emne/PSYK207)

Tilrådde valemne (/nb/studier/BAPS-SPED/plan#tilr-dde-valemne)

Programmet har 30 studiepoeng valfrie emne. Desse kan i prinsippet fyllast med alle typar godkjend høgare utdanning som ikkje overlappar med det som er obligatorisk i graden. Det vert tilrådd emne innanfor psykologi, helsefag, logopedi eller pedagogikk.

Rekkefølge for emne i studiet (/nb/studier/BAPS-SPED/plan#rekkefolge-for-emne-i-studiet)

1. semester:

[SPED100 \(/nb/emne/SPED100\)](/nb/emne/SPED100) (15stp) Innføring i spesialpedagogikk

[PED112 \(/nb/emne/PED112\)](/nb/emne/PED112) (15 stp) Pedagogiske perspektiv på læring

2. semester:

[SPED101 \(/nb/emne/SPED101\)](/nb/emne/SPED101) (15 stp) Språkutvikling

[PSYK114 \(/nb/emne/PSYK114\)](/nb/emne/PSYK114) (15 stp) Utviklings, kognitiv og biologisk psykologi

3. semester:

[SPED102 \(/nb/emne/SPED102\)](/nb/emne/SPED102) (15 stp) Observasjon, kartlegging og tiltak i spesialpedagogisk praksis

[PSYK207 \(/nb/emne/PSYK207\)](/nb/emne/PSYK207) (15 stp) Læring og atferdspsykologi

4. semester:

[EXPHIL-PSSEM \(/nb/emne/EXPHIL-PSSEM\)](#)/[EXPHIL-PSEKS \(/nb/emne/EXPHIL-PSEKS\)](#) (10 stp)

[PSYK202 \(/nb/emne/PSYK202\)](#) (15 stp) Metode

[SPED211 \(/nb/emne/SPED211\)](#) (5 stp) Lese- og skrivevanskar

5. semester:

Valemne (30 stp)

6. semester:

[SPED200 \(/nb/emne/SPED200\)](#) (15 stp) Profesjonsdanning - system, lovverk og etikk

[SPED250 \(/nb/emne/SPED250\)](#) (15 stp) Bacheloroppgåve i spesialpedagogikk

Delstudium i utlandet ([/nb/studier/BAPS-SPED/plan#delstudium-i-utlandet](#))

På bachelorprogrammet i spesialpedagogikk er det forventet og fagleg anbefalt at du reiser på utveksling i ditt 5. semester, og tar 30 valfrie studiepoeng i eit anna land. Det er viktig å reise på utveksling for å få nye perspektiv og erfaringar frå ein anna kultur og eit anna universitet. UiB og Det psykologiske fakultet har mange gode avtaler å velje mellom, og du kan sjølv velge om du vil reise på utveksling til universitet i Norden, Europa, eller til land utanfor Europa som er særleg relevant for deg som studerer spesialpedagogikk. Vi kan til dømes anbefale universitet i USA, Canada, Australia, Sør-Afrika, New Zealand, Danmark, Storbritannia, Nederland og Spania.

Undervisningsmetodar ([/nb/studier/BAPS-SPED/plan#undervisningsmetodar](#))

Undervisninga vert normalt sett saman av førelesingar og seminarundervisning i mindre grupper, og det vert lagt vekt på studentaktive læringsformer, mellom anna bruk av digitale læringsressursar, problembasert læring (PBL) og tilbakemelding på skriftlege arbeid undervegs i studiet. I tillegg inngår det ein praksisdel, der studenten skal observere og sjølv utøve spesialpedagogisk arbeid.

Vurderingsformer ([/nb/studier/BAPS-SPED/plan#vurderingsformer](#))

Emna som inngår i studieløpet nyttar ulike kombinasjonar av vurderingsformer. Sjå dei enkelte emnebeskrivelsane for nærare detaljar om vurderingsform.

Karakterskala ([/nb/studier/BAPS-SPED/plan#karakterskala](#))

Emna som inngår i det tilrådde studieløpet vert karaktersett med bokstavkarakterar (A-F)

Vitnemål og vitnemålstillegg ([/nb/studier/BAPS-SPED/plan#vitnem-l-og-vitnem-lstillegg](#))

Vitnemål blir skrive ut etter at graden er fullført.

Grunnlag for vidare studium (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#grunnlag-for-vidare-studium>)

Fullført bachelorgrad i spesialpedagogikk kvalifiserer for opptak til masterstudium i pedagogikk ved UiB. Studiet kan òg kvalifisere for opptak til andre masterstudium ved Det psykologiske fakultet.

Føresett at obligatoriske logopediemne vert tatt som valemne, kan studentar med bachelor i spesialpedagogikk vere kvalifisert til opptak for master i logopedi ved UiB.

Studiet kan kvalifisere for opptak til master i spesialpedagogikk ved andre lærestader.

Relevans for arbeidsliv (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#relevans-for-arbeidsliv>)

Ein bachelor i spesialpedagogikk gir moglegheit for jobb i område der kompetanse innan læring og utvikling er relevant. Kandidaten har ikkje formell undervisningskompetanse, men kan arbeide i ulike typar stillingar i barnehage, skole, SFO, omsorgsboligar osb. Andre aktuelle arbeidsarenaer kan være kriminal- og rusomsorg, helse- og sosialsektoren, arbeidsinkludering, kultursektoren eller velferdsforvaltninga.

Evaluering (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#evaluering>)

Bachelorprogrammet blir kontinuerleg evaluert i tråd med retningslinene for kvalitetssikring ved UiB. Emne- og programevalueringar finn ein på kvalitetsbasen.uib.no. I tillegg vil programmet fylgje Det psykologiske fakultet sine retningslinjer for deltakande evaluering.

Skikkavurdering og autorisasjon (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#skikkavurdering-og-autorisasjon>)

Søkere til utdanningar hvor studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, skal legge frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd i forbindelse med opptak.

Studenter på bachelorprogrammet i spesialpedagogikk skal skikkethetsvurderes under hele studiet, jf. forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

Programansvarleg (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#programansvarleg>)

Institutt for pedagogikk

Administrativt ansvarleg (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#administrativt-ansvarleg>)

Det psykologiske fakultet

Kontaktinformasjon (</nb/studier/BAPS-SPED/plan#kontaktinformasjon>)

studierettleiar.psyfa@uib.no (mailto:studierettleiar.psyfa@uib.no) studierettleiar.psyfa@uib.no

studierettleiar.psyfa@uib.no

studierettleiar.psyfa@uib.no (mailto:studierettleiar.psyfa@uib.no)

Tlf 55 58 27 10

Programsensorrappport for Bachelor i spesialpedagogikk ved Universitetet i Bergen.

Programsensor: Stine Vik, føsteamanuensis i spesialpedagogikk ved Høgskolen i Innlandet.

Introduksjon

Arbeidet med evalueringen av BA-programmet i spesialpedagogikk har foregått i tidsrommet høsten 2017-høsten 2020. I staten av evalueringen la jeg fram et utkast for arbeidet med fokusområder og tidsperioder. Dette ble diskutert med studieprogramansvarlig og emneansvarlige på programmet. Tematisk bygger planen for arbeidet på innspill fra disse om hvilke fokusområder de mener det er spesielt viktig å få belyst. I rapporten har jeg vektlagt å beskrive og peke på utfordringer og forbedringspunkter ved studieprogrammet. Rapporten består av 4 deler med 4 fokusområder:

Del 1 Introduksjon og innføring i det spesialpedagogiske fagfeltet: progresjon og sammenheng

Del 2 Bredde og dybde i det spesialpedagogiske fagfeltet

Del 3 Eksamensformer og kunnskapsfokus

Del 4 Programnets samfunnsrelevans, videre muligheter og spesialpedagogisk kompetanse

Plan for arbeidet.

Del 1. Introduksjon og innføring i det spesialpedagogiske fagfeltet: progresjon og sammenheng

Fokus:

1. Hva vektlegges som viktig på vei inn i det spesialpedagogiske feltet og hvordan gjenspeiles dette i studieplanen og emneplaner for første studieår?
2. Hvordan gjenspeiles sammenheng mellom studieplanen og emneplaner for 1.året?
3. Hvordan har institusjonen planlagt progresjonen gjennom programmet?
4. Hvordan blir studentene orientert om progresjonen gjennom studiet?

Kilder:

- Studieplanen
- Emneplaner for år 1 i studiet

- Gruppesamtale med 3 studenter som går på 1.året i studiet.
- Samtale med to sentrale forelesere første semester
- Samtale med programansvarlig

Del 2. Bredde og dybde i det spesialpedagogiske fagfeltet.

Fokus:

1. Hvordan er sammenhengen mellom undervisning og intensjon med studiet?
2. Hvordan gjenspeiles dette i valg av pensumlitteratur?
3. Hvilke obligatoriske emner tilbys og hvor stor er muligheten for valg av emner?
4. Hvordan sikres spesialpedagogisk dybde i programmet?

Kilder:

- Oversikt over eventuelt valgbare emner
- Undervisningsplaner i emnene
- Pensumlister
- Samtale med sentrale forelesere på programmet

Del 3. Eksamensformer og kunnskapsfokus

Fokus:

1. Hvilke eksamensformer benytter man i programmet?
2. Hva er de pedagogiske argumentene for de ulike eksamensformene?
3. I hvilken grad uttrykker eksamensformer ulike kunnskapsfokus?

Kilder:

- Oversikt over eksamen og eksamensformer
- Eksempler på eksamensoppgaver
- Samtale med programansvarlig

Del 4: Programmets samfunnsrelevans, videre muligheter og spesialpedagogisk kompetanse

Fokus:

1. I hvilken grad gjenspeiler innholdet i programmet behov i samfunnet?
2. I hvor stor grad gir graden studentene mulighet til spesialpedagogisk kompetanse?

Kilder:

- Studieplan og emneplaner
- Samtale med programansvarlig og emneansvarlig

[Progresjon og emnerekkefølge i studiet](#)

Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk er et treårig fulltidsstudium. I tillegg til exphil som hører til i alle bachelorprogrammene ved UiB er det obligatoriske emner på 10 studiepoeng innføringsemne og 125 studiepoeng spesialisering. I tillegg kan man ta 30 valgfrie studiepoeng. 7 emner er rene spesialpedagogikk-emner. 4 emner er fellesemner sammen med BA i pedagogikk og BA i psykologi.

For studenter tatt opp høsten 2017 gjelder følgende rekkefølge:

1. semester:

[SPED100](#) (15stp) Innføring i spesialpedagogikk

[PED112](#) (15 stp) Pedagogiske perspektiv på læring

2. semester:

[SPED101](#) (15 stp) Språkutvikling

[PSYK114](#) (15 stp) Utviklings, kognitiv og biologisk psykologi

3. semester:

[SPED102](#) (15 stp) Observasjon, kartlegging og tiltak i spesialpedagogisk praksis

[PSYK207](#) (15 stp) Læring og atferdspsykologi

4. semester:

[EXPHIL-PSSEM/EXPHIL-PSEKS](#) (10 stp)

[PSYK202](#) (15 stp) Metode

[SPED211](#) (5 stp) Lese- og skrivevanskar

5. semester:

Valemne (30 stp)

6. semester:

[SPED200](#) (15 stp) Profesjonsdanning - system, lovverk og etikk

[SPED250](#) (15 stp) Bacheloroppgåve i spesialpedagogikk

Evaluering av Del 1, Introduksjon og innføring i det pedagogiske fagfeltet: progresjon og sammenheng

Det første studieåret består av to 15stp emner i spesialpedagogikk og 2 fellesemner sammen med henholdsvis BA i Pedagogikk og BA i Psykologi.

1. semester:

SPED100 (15stp) Innføring i spesialpedagogikk

PED112 (15 stp) Pedagogiske perspektiv på læring

2. semester:

SPED101 (15 stp) Språkutvikling

PSYK114 (15 stp) Utviklings, kognitiv og biologisk psykologi

Evalueringens første del har disse spørsmålene som omdreiningspunkt:

1. Hva vektlegges som viktig på vei inn i det spesialpedagogiske feltet og hvordan gjenspeiles dette i Studieplanen og emneplaner for første studieår?
2. Hvordan gjenspeiles sammenheng i studieplanen og i emneplaner for 1.året?
3. Hvordan har institusjonen planlagt progresjonen gjennom programmet?
4. Hvordan blir studentene orientert om progresjonen gjennom studiet?

Kilder:

- Studieplanen
- Emneplaner for år 1 i studiet
- Gruppesamtale med 3 studenter som går på 1.året i studiet.
- Samtale med to sentrale forelesere første år.
- Samtale med programansvarlig

1. Hva vektlegges som viktig på vei inn i det spesialpedagogiske feltet og hvordan gjenspeiles dette i emneplaner for første studieår?

Studieplanen for programmet anlegger et bredt perspektiv på hva spesialpedagogikk som fag består av: «Bachelorprogram i spesialpedagogikk ved Universitetet i Bergen bygger på fagområda pedagogikk, spesialpedagogikk, utviklingspsykologi, læringspsykologi og logopedi». Andelen psykologiske emner i programmet er spesielt for dette studiet sammenlignet med de 7 andre studiestedene som tilbyr BA i spesialpedagogikk i Norge. Slik har dette programmet en profil som skiller seg fra de andre.

Som i andre fagfelt eksisterer det nasjonalt (og internasjonalt) ulike «leire» innad i fagfeltet, og de ulike tilbyderne av BA-grad i spesialpedagogikk plasserer seg, mer eller mindre tydelig, innenfor et slikt rammeverk. Svært overflatisk beskrevet kan det spesialpedagogiske forskningsfeltet deles inn i to hovedgrupperinger, en orientert mot diagnostiske vanskeperspektiver og individuelle årsaksforklaringer, en annen mot systemiske vanskeforståelser og sosiale marginaliseringsprosesser. BA-programmet i Spesialpedagogikk ved UiB beskriver i studieplanen at studentene skal få kjennskap til begge deler ved å få innsikt i både individuelle og systemiske forklaringsmodeller. Innføringsemnet, SPED100, legger imidlertid mer vekt på å forstå marginaliseringsprosesser i samfunnet enn på patologiske forklaringsmodeller for hvorfor vansker kan oppstå gjennom vekt på overordnede prinsipper som inkludering, normalisering og forebygging.

Fokusområdet *logopedi* omtales både i Studieplanen og i SPED100 Innføring i spesialpedagogikk. Det er imidlertid utydelig hvilket fokus og plass logopedi har gjennomgående i studiet som helhet bortsett fra at det kvalifiserer til opptak på MA i logopedi (under forutsetning av å ha tatt logopedi som valgemne i BA-studiet). Emneplaner i programmet har fokus på språk og språkutvikling gjennom flere emner studiet og det kan synes som om en implisitt retter studiet inn mot MA i logopedi. Studentene jeg snakket med pekte de på at de ikke hadde inntrykk av at det er en stor andel som søkte BA i spesialpedagogikk for å gå videre på MA i logopedi på søkertidspunktet.

2. Hvordan gjenspeiles sammenheng i studieplanen og i emneplaner for 1. studieår?

Studieplanen for BA i spesialpedagogikk anlegger et bredt perspektiv på spesialpedagogikk som i tillegg til individorienterte perspektiver fremhever systemisk arbeid og systemiske vanskeperspektiver. Emnene i det første året framstår noe fragmentarisk og det er tidvis

motstridende perspektiver som presenteres i de ulike emnene, f.eks med tanke på biologiske og systemiske forklaringsmodeller for menneskelig atferd.

I studieplanen står det at «Kandidaten skal ha brei kunnskap om ulike føresetnader for læring og grunnleggende kunnskaper om sentrale omgrep som normalisering, førebygging, tidleg innsats, inkludering og tilpassa opplæring, både på individ og systemnivå». Disse perspektivene videreføres i *SPED100 Innføring i spesialpedagogikk* «Med utgangspunkt i barnehagen og grunnopplæringa sitt mandat vil det og verta fokusert på å gje studentane innsikt i sentrale omgrep som normalisering, førebygging, tidleg innsats, inkludering og tilpassa opplæring, både på individ og systemnivå». Det legges altså opp til at studentene skal få kjennskap til at det spesialpedagogiske feltet kan, og bør, forstås med utgangspunkt i både systemiske og individpatologiske forklaringsmodeller.

Denne tosidigheten videreføres i liten grad slik emneplanen for *PSYK114 Utviklings, kognitiv og biologisk psykologi* beskriver innholdet i dette emnet. Her vektlegges ensidig biologiske forklaringsmodeller: «Emnet skal gje studentane ei innføring i psykologifaget sitt biologiske og kognitive fundament, kombinert med utviklingspsykologi. Emnet tek sikte mot å gje eit første grunnlag til forståing av åtferd hos menneske og dyr».

Isolert sett er det mindre problematisk at enkelte emner forholder seg til avgrensede perspektiver i tråd med sin fagidentitet, på første året gjelder det *PED112 Pedagogiske perspektiv på læring* og *PSYK114 Utviklings, kognitiv og biologisk psykologi*. Utfordringen for BA-programmet i Spesialpedagogikk er å skape helhet og sammenheng mellom ulike emners innhold for studenten slik at studenten kan se hvilke konsekvenser de ulike perspektivene i de ulike emnene har for spesialpedagogisk arbeid. Det er en stor oppgave og en sentral utfordring som ikke bør overlates til studenten.

I samtalen jeg hadde med 3 studenter på første året på programmet kom det klart fram at de kjenner på denne utfordringen. De opplever manglende sammenheng mellom de ulike emnene og de har inntrykk av at det er en gjengs oppfatning blant medstudenter på studiet. De ansatte i programmet er også klar over denne utfordringen og arbeider bevisst med å skape sammenheng for studentene.

3. og 4. Hvordan har institusjonen planlagt progresjonen gjennom programmet og hvordan blir studentene orientert om progresjonen gjennom studiet?

I studieplanen beskrives progresjonen i studiet med en kort beskrivelse av hva som blir vektlagt i studiets første og andre halvdel: «I starten av studiet blir det lagt vekt på å gi studentene grunnleggende kjennskap til ulike delar av det spesialpedagogiske kunnskapsfeltet; generell utviklingspsykologi og språkutvikling; ulike perspektiv på læring; normalitet, variasjon og ulike føresetnader for læring; testteori og forskningsmetode. Siste halvdel av studiet er spesialisering mot logopedi, pedagogikk eller psykologi, samt profesjonskunnskap og bacheloroppgåve.»

Studentene jeg snakket med etterlyser en tydeligere forståelse av hvordan de ulike emnene i studiet bygger på hverandre og hvilke konsekvenser kunnskap de har tilegnet seg tidligere i studiet har for påfølgende emner. Progresjon og sammenheng kan tydeliggjøres mer eksplisitt i studieplanen.

Evalueringsdel 1 kommer fram til at sammenhengen og progresjon i 1.studieår oppleves av studentene som fragmentert og noe uklar. Sammenhengen er særlig problematisk fordi emnene bygger på ulike teoretisk fundament uten at studentene blir gitt redskaper til å håndtere dette spenningsforholdet på egenhånd.

Evalueringsdel 2, Bredde og dybde i det spesialpedagogiske fagfeltet.

Fokus:

1. Hvordan er sammenhengen mellom undervisning og intensjon med studiet?
2. Hvordan gjenspeiles dette i valg av pensumlitteratur?
3. Hvilke obligatoriske emner tilbys og hvor stor er muligheten for valg av emner?

Kilder:

- Oversikt over eventuelt valgbare emner
- Undervisningsplaner i emnene SPED100, SPED102, SPED202
- Pensumlister
- Samtale med sentrale forelesere på programmet

1. og 2. Hvordan er sammenhengen mellom undervisning og intensjon med studiet og hvordan gjenspeiles dette i valg av pensumlitteratur?

I samtale med studieprogramansvarlig og emneansvarlig på BA i spesialpedagogikk legger de vekt på studentaktive arbeidsformer og viktigheten av engasjerende seminarer hvor studentene er aktive. Diskusjoner om fagstoff og refleksjoner i grupper eller plenum er mye brukte arbeidsformer i tillegg til mer klassiske forelesninger. Slik gjenspeiler tenkningen i undervisningen der studieplanen vektlegger evne til kritiske og etiske refleksjoner om den spesifikke teorien/fagkunnskapen studentene skal tilegne seg.

Undervisningsplanene jeg har sett på er ikke veldig informative med tanke på innhold, men de har god struktur og likner hverandre i oppsett. Det gir god forutsigbarhet. I planverket skilles det mellom forelesninger og seminarer.

Det benyttes også digitale ressurser i undervisningen sammen med gruppearbeid med tekster og caser. Det er et mål å vise bredden i det spesialpedagogiske feltet gjennom å gi ulike stemmer plass. Det gjøres blant annet gjennom å invitere gjesteforelesere som representerer ulike faglige posisjoner og fra et bredt praksisfelt.

Det er en klar sammenheng mellom studieplanen og de spesialpedagogiske emnene i programmet. Det gjenspeiles også i bruk av relevant og oppdatert pensumlitteratur på disse emnene. Det er imidlertid mer uklare sammenhenger mellom studieplanens intensjoner og sammensetningen av fellesemnene med pedagogikk og psykologi både når det gjelder beskrivelsene i emneplanene og i pensumlistene. Dette er noe studentene jeg snakket med opplever gjennom studiet. Mye av jobben for undervisere på programmet dreier seg om å skape og tydeliggjøre denne sammenhengen for studentene. Det er et krevende arbeid, men helt nødvendig for at studentene skal kunne opparbeide den kompetansen som er nødvendig for å arbeide i det spesialpedagogiske feltet etter oppnådd grad.

3. Hvilke obligatoriske emner tilbys og hvor stor er muligheten for valg av emner?

I programmet kan studentene få 30 studiepoeng valgfrie emner i semester 5. Det er også i dette semesteret studentene har mulighet for utveksling. I studieplanen står det at «Med valgfrie studiepoeng kan du reise på utveksling til store delar av verda, og studere eit helt

semester ved eit anerkjente universitet i mellom anna Australia, New Zealand, USA, Canada, Storbritannia, og Tyskland. Det er mogleg for deg å reise ut gjennom både UiB og Det psykologiske fakultet sine avtalar.» Universitetet har en meget god avtaleportefølje med en rekke studiesteder så det er mange muligheter for å ta de valgfrie studiepoengene utenlands. Informasjon om hvordan man forbereder seg og går fram hvis man ønsker utenlandsopphold er god og tydelig på nettsidene. Det kommer ikke helt tydelig fram hvilke emner som godkjennes som valgemner men ifølge studieplanen er anbefalingen av valgemnene «.. kan i prinsippet fyllast med alle typar godkjend høgare utdanning som ikkje overlappar med det som er obligatorisk i graden. Det vert tilrådd emne innanfor psykologi, helsefag, logopedi eller pedagogikk.»

Evaluering av Del 3, Eksamensformer og kunnskapsfokus

Fokus:

1. Hvilke eksamensformer benytter man i programmet og i hvilken grad uttrykker eksamensformer ulike kunnskapsfokus?
2. Hva er de pedagogiske argumentene for de ulike eksamensformene?

Kilder:

- Oversikt over eksamen og eksamensformer
- Eksempler på eksamensoppgaver
- Samtale med programansvarlig

1. Hvilke eksamensformer benytter man i programmet og i hvilken grad uttrykker eksamensformer ulike kunnskapsfokus? ?

1. semester:

SPED100 (15stp) Innføring i spesialpedagogikk. 10 dagers hjemmeeksamen.

PED112 (15 stp) Pedagogiske perspektiv på læring. Mappevurdering.

2. semester:

SPED101 (15 stp) Språkutvikling. Skoleeksamen 4 t.

PSYK114 (15 stp) Utviklings, kognitiv og biologisk psykologi. Skoleeksamen 5 t.

3. semester:

SPED102 (15 stp) Observasjon, kartlegging og tiltak i spesialpedagogisk praksis. Muntlig eksamen.

PSYK207 (15 stp) Læring og atferdspsykologi. Skoleeksamen 4 t.

4. semester:

EXPHIL-PSSEM/EXPHIL-PSEKS. Seminaroppgave.

PSYK202 (15 stp) Metode. Skoleeksamen 4 t.

SPED211 (5 stp) Lese- og skrivevanskar. Skoleeksamen 4 t.

5. semester:

Valgemne (30 stp)

6. semester:

SPED200 (15 stp) Profesjonsdanning - system, lovverk og etikk. Hjemmeeksamen 3 dager.

SPED250 (15 stp) Bacheloroppgåve i spesialpedagogikk. Semesteroppgave.

Emnene i BA-programmet har en variasjon av ulike eksamensformer, men det fremstår ikke en klar sammenheng og funksjon den enkelte eksamensformen har for det enkelte emnet i programmet. Fagfeltet spesialpedagogikk er et refleksjonsfag, hvilket er tydeliggjort i studieplanen og i de ulike emnene i spesialpedagogikk, men dette er vanskelig å gjenkjenne i bruken og rekkefølgen på eksamensformer gjennom studiet.

Det er en overvekt av eksamensformen *skoleeksamener* på 4-5timer. Dette gjelder alle emner som er felles med BA i psykologi, men i tillegg 2 av spesialpedagogikkemnene. Fra 2. til og med 4.semester er 5 av 7 eksamener 4-5timers skoleeksamen.

Det finnes gode begrunnelser for bruk av skoleeksamen, men med tanke på spesialpedagogikkfagets egenart hvor kritiske og etiske refleksjoner står svært sentralt bør det vurderes om 4-5 timers skoleeksamen er den beste eksamensformen for å legge til rette for å få tilgang til studentens grundige refleksjoner og dybdekunnskap i emnet. Av de universiteter og høyskoler som tilbyr BA i spesialpedagogikk i Norge er BA i spesialpedagogikk ved UiB det studiet som hyppigst benytter denne typen eksamensform. Det er i seg selv ikke et argument

for å endre eksamensformen, men det kan være nyttig å se til andre studieprogram, f.eks BA i spesialpedagogikk ved Universitetet i Agder, for inspirasjon i evalueringen av bruken av eksamensformer på studiet.

2.Hva er de pedagogiske argumentene for de ulike eksamensformene?

Eksamensformen gjenspeiler ulike former for kunnskapsfokus. Eksamensformen bør også gjenspeile progresjon og skape sammenheng gjennom studiet. I dette programmet er det ingen klar logikk i måten ulike eksamensformer blir benyttet for å skape progresjon og sammenheng gjennom studiet. Som nevnt er den utstrakte bruken av korte skoleeksamener i overvekt. Denne typen eksamen egner seg ofte best tidlig i studiet hvor studenten skal vise at hen behersker grunnleggende begreper og faglige konsepter, historiske røtter og utfordrer ikke studenten til å gå i dybden med kritiske refleksjoner og drøftinger av fagstoffet.

Ett eksempel på emne hvor man kan vurdere endring i eksamensform er emnet SPED 211 Lese- og skrivevansker. Her skal studenten tilegne seg blant annet spesifikk kunnskap og ferdigheter om språkutvikling og ulike former for lese og skrivevansker, men under generell kompetanse er hovedmålet at Studenten ..

- *kan kritisk reflektere over faglege, etiske og utdanningspolitiske spørsmål knytt til barn og unge med/i risiko for å utvikle lese- og skrivevanskar både på system- og individnivå.*
- *kan formidle og kommunisere spesialpedagogiske problemstillinger knytt til barn med risiko for å utvikle lese- og skrivevanskar på eit fagleg nivå*

Emneplanen i SPED211 understreker målsetninger om kritisk og etisk refleksjon over faglige problemstillinger. Eksamensformen som er valgt, 4 timers skoleeksamen, gjenspeiler i mindre grad dette kravet om refleksjon og det bør vurderes om en skal endre eksamensformen eller tydeliggjøre sammenhengen mellom målene i emneplanen slik at det korresponderer bedre.Selv om dette kun er et 5 studiepoengsfag kunne det vært mer hensiktsmessig med en annen type eksamensform som legger bedre til rette for å gå i dybden. Emnet SPED101 Språkutvikling har noe av den samme problematikken og man bør også her vurdere å endre eksamensform.

Ett annet eksempel er innføringsemnet SPED 100 hvor det blir fokusert på: «å gje studentane innsikt i spesialpedagogikken si forankring i samfunnet og korleis dette har endra seg i eit historisk perspektiv. Emnet skal vidare gje studentane kunnskap om ulike tilstandar som gir læringsutfordringar».... Det vil også fokuseres på «å gje studentane innsikt i sentrale omgrep som normalisering, førebygging, tidleg innsats, inkludering og tilpassa opplæring, både på individ og systemnivå. Studentane vil også få innsikt i lovverk og sentrale styringsdokument med relevans for det spesialpedagogiske fagfeltet».

Eksamensformen i dette emnet er 10 dagers hjemmeeksamen. Med tanke på at dette er et innføringsemne med fokus på spesialpedagogiske begreper, historie og styringsdokumenter virker det ulogisk at dette emnet har 10 dagers hjemmeeksamen. Faren ved en så lang eksamensperiode er også at noen studenter venter med å sette seg inn i fagstoffet før eksamensperioden starter.

[Evalueringsav Del 4, Programets samfunnsrelevans, videre muligheter og spesialpedagogisk kompetanse](#)

Fokus:

1. I hvilken grad gjenspeiler innholdet i programmet behov i samfunnet?
2. I hvor stor grad gir graden studentene mulighet til spesialpedagogisk kompetanse?

Kilder:

- Studieplan og emneplaner
- Samtale med programansvarlig og emneansvarlig
- Pensumlister

[1. I hvilken grad gjenspeiler innholdet i programmet behov i samfunnet?](#)

Bachelorgraden i spesialpedagogikk er et nytt program ved UIB, og det har derfor ikke blitt gjennomført større revideringer eller endringer av programmet siden oppstart. Det er heller ikke informert om at det er gjort noen kandidatundersøkelse av hvor de som tar studiet havner i arbeidslivet.

Programmet beskriver følgende jobbmuligheter etter endt studium:

- *Spesialpedagogisk kompetanse blir etterspurt i utdanningssektoren. Med ein bachelorgrad i spesialpedagogikk kan du t.d. arbeide som assistent i barnehage og skule.*
- *Andre relevante stillingar er for eksempel som konsulent innanfor fylkes- eller kommunesektoren, eller i helse- og omsorgssektoren.*
- *Etter bachelorprogrammet kan du søke deg vidare til masterprogram i pedagogikk, spesialpedagogikk og logopedi.*

Yrkesrelevansen for akademiske utdannelser har vært et viktig fokus for universitet- og høyskolesektoren de siste årene. Med unntak av første punkt, er beskrivelsen av jobb muligheter i studieplanen svært lite konkret og gir studentene en begrenset innsikt i hvilke områder som spesialpedagogisk kompetanse er etterspurt og relevant. Et eksempel på en mer konkret beskrivelse av jobbmuligheter kan være INNs beskrivelse:

<https://www.inn.no/studier/studietilbud/skole-barnehage-og-pedagogikk/bachelor-i-spesialpedagogikk>

2. I hvor stor grad gir graden studentene mulighet til spesialpedagogisk kompetanse?

Som pekt på tidligere i rapporten er det svært varierende innhold og perspektiver som blir presentert innenfor de ulike emnene i programmet. Studentene rapporterer at deres forståelse og evne til å håndtere denne variasjonen er oppleves som utfordrende. Med grunnlag i dette er det rimelig å reise spørsmål ved hvilke spesialpedagogisk kompetanse som studentene oppnår gjennom fullført studium. En mulig måte å vurdere studentenes helhetlige spesialpedagogiske kompetanse på vil være å vurdere hvorvidt dette kommer til syne gjennom de bacheloroppgavene som studentene skriver siste semester.

Min vurdering er at fokus og innhold generelt i programmet gir en rimelig klar, og mulig ensidig, retning mot et masterprogram innen logopedi. Jeg er orientert om at UIB nå vil starte opp en masterutdanning i spesialpedagogikk. Det bør vurderes hvorvidt bachelorprogrammet gir nødvendig innføring og innsikt i det spesialpedagogiske fagfeltet for å sikre nødvendig kompetanse til studentene som ønsker seg inn på en master i spesialpedagogikk.

Studentenes spesialpedagogiske kompetanse blir også utfordret når man vurderer innhold i programmet med hvilke jobbmuligheter man har etter endt studium. Bachelorprogrammet inneholder kun et emne der spesialpedagogens yrkesrolle og samfunnsposisjon blir tydelig problematisert. Dette emnet fremstår som svært sentralt når spesialpedagogisk kompetanse skal vurderes, men jeg opplever det som uklart i hvor stor grad dette emnet sammen med innføringsemnet greier å skape en grunnleggende forståelse blant studentene om hva som kjennetegner spesialpedagogisk kompetanse. Det er viktig at studentene etter endt studium har en klar forståelse for hva som kjennetegner spesialpedagogisk kompetanse til forskjell fra pedagogisk kompetanse og psykologisk kompetanse.

Konklusjon

Enkeltvis framstår de forskjellige emnene i Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk som gjennomarbeidet og av god faglig kvalitet. Utfordringen er imidlertid å skape sammenheng mellom de ulike emnene i programmet slik at studiet framstår som en helhet med en tydelig progresjon som gjenspeiles i eksamensformer, emneinnhold og formidling av spesialpedagogikkens samfunnsrelevans. Per nå er den største utfordringen å forene tidvis sprikende og motsigende perspektiver som kommer til uttrykk i de ulike emnene.

Delrapport 1 for programsensurarbeidet, studieprogram BA i Spesialpedagogikk, ved UiB.

Rapporten inneholder plan for det totale arbeidet. Tematisk bygger det på innspill fra ansatte på programmet om hvilke fokusområder de mener det er spesielt viktig å få belyst. Videre følger evaluering av Del 1

Introduksjon og innføring i det pedagogiske fagfeltet: progresjon og sammenheng.

Del 1. Vår 2018/ Høst 2018/ vår 2019: Introduksjon og innføring i det pedagogiske fagfeltet: progresjon og sammenheng

Fokus:

- Hva vektlegges som viktig på vei inn i det spesialpedagogiske feltet og hvordan gjenspeiles dette i Studieplanen og emneplaner for første studieår?
- Hvordan gjenspeiles sammenheng mellom studieplanen og emneplaner for 1.året?
- Hvordan har institusjonen planlagt progresjonen gjennom programmet?
- Hvordan blir studentene orientert om progresjonen gjennom studiet?

Kilder:

- Studieplanen
- Emneplaner for år 1 i studiet
- Undervisningsplan første semester
- Gruppesamtale med 3 studenter som går på 1.året i studiet.
- Samtale med to sentrale forelesere første semester
- Samtale med programansvarlig

Del 2. Høst 2019: Bredde og dybde i det pedagogiske fagfeltet.

Fokus:

- Hvordan er sammenhengen mellom undervisning og intensjon med studiet?
- Hvordan gjenspeiles dette i valg av pensumlitteratur?
- Hvilke obligatoriske kurs tilbys og hvor stor er muligheten for valg av kurs?
- Hvordan styres valgfagene?
- Hvordan sikres pedagogisk dybde i programmet?

Kilder:

- Oversikt over eventuelt valgbare emner
- Undervisningsplaner i emnene
- Pensumlister
- Samtale med sentrale forelesere på programmet
- Samtale med 3 studenter på studiet.

Del 3. Vår 2020: Eksamensformer og kunnskapsfokus

Fokus:

- Hvilke eksamensformer benytter man i programmet?
- Hva er de pedagogiske argumentene for de ulike eksamensformene?
- I hvilken grad uttrykker eksamensformer ulike kunnskapsfokus?

Kilder:

- Oversikt over eksamen og eksamensformer
- Eksempler på eksamensoppgaver
- Samtale med programansvarlig

Del 3. Vår 2020: Samfunnsrelevans og videre muligheter

Fokus:

- I hvilken grad gjenspeiler innholdet i programmet behov i samfunnet?
- I hvilken grad gjenspeiler innholdet i programmet behov i faget?
- Hvilke endringsprosesser har foregått på programsiden de siste årene?
- Hvor går studentene etter endt studium?

Kilder:

- Samtale med ansatte på programmet.
- Samtale med 3 studenter.

Del 4. Høst 2020. Faglige resultater og pedagogisk kompetanse

Fokus:

- Hvordan gjør studentene det faglig?
- Hvordan vurderes oppnåelse av læringsmål?
- I hvor stor grad gir graden studentene mulighet til pedagogisk kompetanse?

Kilder:

- Data over gjennomføringsgrad
- Resultater fra eksamener
- Tre eksempler på f.eks. BA oppgave
- Samtale med programansvarlig

Hovedfunn

Evaluerings del 1 kommer fram til at sammenhengen og progresjon i 1.studieår oppleves av studentene som fragmentert og uklar.

Sammenhengen er særlig problematisk fordi emnene bygger på ulike teoretisk fundament uten at studentene blir gitt redskaper til å håndtere dette spenningsforholdet på egenhånd.

Evaluerings Del 1, Introduksjon og innføring i det pedagogiske fagfeltet: progresjon og sammenheng

Det første studieåret består av to 15stp emner i spesialpedagogikk og 2 fellesemner sammen med henholdsvis BA i Pedagogikk og BA i Psykologi.

1. semester:

SPED100 (15stp) Innføring i spesialpedagogikk

PED112 (15 stp) Pedagogiske perspektiv på læring

2. semester:

SPED101 (15 stp) Språkutvikling

PSYK114 (15 stp) Utviklings, kognitiv og biologisk psykologi

Evaluerings første del har disse spørsmålene som omdreiningspunkt:

1. Hva vektlegges som viktig på vei inn i det spesialpedagogiske feltet og hvordan gjenspeiles dette i Studieplanen og emneplaner for første studieår?
2. Hvordan gjenspeiles sammenheng i studieplanen og i emneplaner for 1.året?
3. Hvordan har institusjonen planlagt progresjonen gjennom programmet?
4. Hvordan blir studentene orientert om progresjonen gjennom studiet?

Kilder:

- Studieplanen
- Emneplaner for år 1 i studiet
- Gruppesamtale med 3 studenter som går på 1.året i studiet.
- Samtale med to sentrale forelesere første år.
- Samtale med programansvarlig

1. Hva vektlegges som viktig på vei inn i det spesialpedagogiske feltet og hvordan gjenspeiles dette i emneplaner for første studieår?

Studieplanen for programmet anlegger et bredt perspektiv på hva spesialpedagogikk som fag består av: «Bachelorprogram i spesialpedagogikk ved Universitetet i Bergen bygger på fagområda pedagogikk, spesialpedagogikk, utviklingspsykologi, læringspsykologi og logopedi». Andelen psykologiske emner i programmet er spesielt for dette studiet sammenlignet med de 7 andre studiestedene som tilbyr BA i spesialpedagogikk i Norge. Slik har dette programmet en profil som skiller seg fra de andre.

Som i andre fagfelt eksisterer det nasjonalt (og internasjonalt) ulike «leire» innad i fagfeltet, og de ulike tilbyderne av BA-grad i spesialpedagogikk plasserer seg, mer eller mindre tydelig, innenfor et slikt rammeverk. Svært overflatisk beskrevet kan det spesialpedagogiske forskningsfeltet deles inn i to hovedgrupperinger, en orientert mot diagnostiske vanskeperspektiver og individuelle årsaksforklaringer, en annen mot systemiske vanskeforståelser og sosiale marginaliseringsprosesser. BA-programmet i Spesialpedagogikk ved UiB beskriver i studieplanen at studentene skal få kjennskap til begge deler ved å få innsikt i både individuelle og systemiske forklaringsmodeller. Innføringsemnet, SPED100, legger imidlertid mer vekt på å forstå marginaliseringsprosesser i samfunnet enn på patologiske forklaringsmodeller for hvorfor vansker kan oppstå gjennom vekt på overordnede prinsipper som inkludering, normalisering og forebygging.

Fokusområdet *logopedi* omtales både i Studieplanen og i SPED100 Innføring i spesialpedagogikk. Det er imidlertid utydelig hvilket fokus og plass logopedi har gjennomgående i studiet som helhet bortsett fra at det kvalifiserer til opptak på MA i logopedi (under forutsetning av å ha tatt logopedi som valgemne i BA-studiet). Emneplaner i programmet

gjenspeiler lite eksplisitt fokus på logopedi gjennom studiet. Studentene jeg snakket med pekte på at de ikke hadde inntrykk av at det er en stor andel som søkte BA i spesialpedagogikk for å gå videre på MA i logopedi på søkertidspunktet. Dette kan med fordel tydeliggjøres i planverket for programmet.

2. Hvordan gjenspeiles sammenheng i studieplanen og i emneplaner for 1. studieår?

Studieplanen for BA i spesialpedagogikk anlegger et bredt perspektiv på spesialpedagogikk som i tillegg til individorienterte perspektiver fremhever systemisk arbeid og systemiske vanskeperspektiver. Emnene i det første året framstår noe fragmentarisk og det er tidvis motstridende perspektiver som presenteres i de ulike emnene, f.eks med tanke på biologiske og systemiske forklaringsmodeller for menneskelig atferd.

I studieplanen står det at «Kandidaten skal ha brei kunnskap om ulike føresetnader for læring og grunnleggende kunnskaper om sentrale omgrep som normalisering, førebygging, tidleg innsats, inkludering og tilpassa opplæring, både på individ og systemnivå». Disse perspektivene videreføres i *SPED100 Innføring i spesialpedagogikk* «Med utgangspunkt i barnehagen og grunnopplæringa sitt mandat vil det og verta fokusert på å gje studentane innsikt i sentrale omgrep som normalisering, førebygging, tidleg innsats, inkludering og tilpassa opplæring, både på individ og systemnivå». Det legges altså opp til at studentene skal få kjennskap til at det spesialpedagogiske feltet kan, og bør, forstås med utgangspunkt i både systemiske og individpatologiske forklaringsmodeller.

Denne tosidigheten videreføres i liten grad slik emneplanen for *PSYK114 Utviklings, kognitiv og biologisk psykologi* beskriver innholdet i dette emnet. Her vektlegges ensidig biologiske forklaringsmodeller: «Emnet skal gje studentane ei innføring i psykologifaget sitt biologiske og kognitive

fundament, kombinert med utviklingspsykologi. Emnet tek sikte mot å gje eit første grunnlag til forståing av åtferd hos menneske og dyr».

Isolert sett er det mindre problematisk at enkelte emner forholder seg til avgrensede perspektiver i tråd med sin fagidentitet, på første året gjelder det *PED112 Pedagogiske perspektiv på læring* og *PSYK114 Utviklings, kognitiv og biologisk psykologi*. Utfordringen for BA-programmet i Spesialpedagogikk er å skape helhet og sammenheng mellom ulike emners innhold for studenten slik at studenten kan se hvilke konsekvenser de ulike perspektivene i de ulike emnene har for spesialpedagogisk arbeid. Det er en stor oppgave og en sentral utfordring som ikke bør overlates til studenten.

I samtalen jeg hadde med 3 studenter på første året på programmet kom det klart fram at de kjenner på denne utfordringen. De opplever manglende sammenheng mellom de ulike emnene og de har inntrykk av at det er en gjengs oppfatning blant medstudenter på studiet. De ansatte i programmet er også klar over denne utfordringen og arbeider bevisst med å skape sammenheng for studentene.

3. og 4. Hvordan har institusjonen planlagt progresjonen gjennom programmet og hvordan blir studentene orientert om progresjonen gjennom studiet?

I studieplanen beskrives progresjonen i studiet med en kort beskrivelse av hva som blir vektlagt i studiets første og andre halvdel: «I starten av studiet blir det lagt vekt på å gje studentane grunnleggande kjennskap til ulike delar av det spesialpedagogiske kunnskapsfeltet; generell utviklingspsykologi og språkutvikling; ulike perspektiv på læring; normalitet, variasjon og ulike føresetnader for læring; testteori og forskingsmetode. Siste halvdel av studiet er spesialisering mot logopedi, pedagogikk eller psykologi, samt profesjonskunnskap og bacheloroppgåve.»

Studentene jeg snakket med etterlyser en tydeligere forståelse av hvordan de ulike emnene i studiet bygger på hverandre og hvilke konsekvenser kunnskap de har tilegnet seg tidligere i studiet har for påfølgende emner. Progresjon og sammenheng kan tydeliggjøres mer eksplisitt i studieplanen.

Studentsider

LAVEREGRADSEMNE

Innføring i spesialpedagogikk

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
15	Haust	SPED100	1	Norsk

Ressursar

[Timeplan \(https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=SPED100&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no\)](https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=SPED100&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no)
[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/SPED100?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info\)](/nb/emne/SPED100?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info)

Studiepoeng, omfang

15 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Fulltid/deltid

Fulltid

Undervisningssemester

Haust

Mål og innhald

Målsetjinga for emnet er å gje ei brei innføring i det spesialpedagogiske fagfeltet og gje studentane kunnskap om og forståing for spesialpedagogikken sitt virkeområde.

Det blir fokusert på å gje studentane innsikt i spesialpedagogikken si forankring i samfunnet og korleis dette har endra seg i eit historisk perspektiv. Emnet skal vidare gje studentane kunnskap om ulike tilstandar som gir læringsutfordringar. Med utgangspunkt i barnehagen og grunnopplæringa sitt mandat vil det og verta fokusert på å gje studentane innsikt i sentrale omgrep som normalisering, førebygging, tidleg innsats, inkludering og tilpassa opplæring, både på individ og systemnivå.

Studentane vil også få innsikt i lovverk og sentrale styringsdokument med relevans for det spesialpedagogiske fagfeltet.

Læringsutbyte

Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar

Studenten...

- har kunnskap om barn og unge med særskilde opplæringsbehov, og korleis samfunnet historisk sett har tilnærma seg desse gruppene.
- har kjennskap til sentrale lovverk og relevante styringsdokumenter for barn og unge med særskilde opplæringsbehov.
- har kunnskap om ulike former for lærevanskar.
- har kunnskap om kva som utløyser retten til spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning
- har kjennskap til ulike former for tilrettelegging av læringsaktivitetar for barn og unge med ulike læreføresetnader.

Ferdigheiter

Studenten ..

- kan identifisere etiske problemstillingar knytt til sentrale omgrep innanfor tilpassa opplæring og spesialundervisning
- kan gjennomføre litteratursøk og sette seg inn i faglitteratur med relevans for det spesialpedagogiske fagfeltet
- kan gjere greie for omgrepa spesialpedagogikk, spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning
- Kan gjere greie for fagfelta si historiske utvikling og eigenart

Generell kompetanse

Studenten ..

- kan kritisk reflektere over faglege, danningsteoretiske og utdanningspolitiske spørsmål med relevans for det spesialpedagogiske fagfeltet.
- kan formidle og kommunisere spesialpedagogiske problemstillingar på ein fagleg måte.

Krav til studierett

Opptak på bachelor i spesialpedagogikk

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Førelsingar og seminar

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Deltaking i innføringsveka er obligatorisk

Deltaking på seminargruppe er obligatorisk.

Oppmøte på seminarane og deltaking i innføringsveka må vere godkjent før studentar kan ta eksamen i emnet.

Vurderingsformer

Heimeeksamen over 10 dagar, 3000 ord.

Karakterskala

A-F

Vurderingssemester

Haust og vår

Litteraturliste

Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.12. for vårsemesteret.

Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

Programansvarleg

Institutt for pedagogikk

Emneansvarleg

Institutt for pedagogikk

Administrativt ansvarleg

Det psykologiske fakultet

KONTAKT

[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

VEL SEMESTER

[Haust 2020 \(Sist semester\) \(?sem=2020h\)](#)

[Vår 2021 \(Inneverande semester\) \(?sem=2021v\)](#)

[Haust 2021 \(Neste semester\) \(?sem=2021h\)](#)

[Institutt for pedagogikk \(/nb/iped\)](/nb/iped)

AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Spesialpedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-SPED\)](/nb/studier/BAPS-SPED)

LAVEREGRADSEMNE

Språkutvikling

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
15	Vår	SPED101	1	Norsk

Ressursar

[Timeplan \(https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=SPED101&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no\)](https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=SPED101&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no)[Litteraturliste \(https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/7497133770002207?auth=SAML\)](https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/7497133770002207?auth=SAML)[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/SPED101?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info\)](/nb/emne/SPED101?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info)

Studiepoeng, omfang

15 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Fulltid/deltid

Fulltid

Undervisningssemester

Vår

Mål og innhald

Målet med kurset er at studentane skal utvikle ein solid kunnskapsbase for å forstå normal språktileigning. Kurset vil også gje studentane ein teoretisk bakgrunn for å kunne beskrive språk.

Kurset vil gje ein introduksjon til sentrale omgrep i anatomi og fysiologi, lingvistikk og fonetikk som er relevante for utvikling av språk og tale, og for språk- og talevanskar.

Etter avslutta kurs vil studentane ha grunnleggjande kunnskap innan lingvistikk og fonetikk. Vidare vil dei vere i stand til å nytte denne kunnskapen til å forstå og analysere menneskeleg kommunikasjon. Studentane vil også få ei grunnleggjande innsikt i ein- og fleirspråkleg språkutvikling

Læringsutbyte

Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar

Studenten ...

- -Har grunnleggjande kunnskapar om lingvistikk og fonetikk. Dette inkluderer alle språklege nivå: fonetikk, leksikon, semantikk, syntaks og pragmatikk.
- Har grunnleggjande kunnskapar om språkutvikling på ulike lingvistiske nivå: frå lydar til ord til kombinasjonar av ord til diskurs.
- Har grunnleggjande kunnskapar om (normal) variasjon i språkutvikling, og innsikt i korleis ein skil normal(t) og avvikande språk og tale.
- Har grunnleggjande kunnskapar i fleirspråkleg språkutvikling.
- Har grunnleggjande kunnskapar om anatomi og fysiologi i øre, nase, hals og respirasjonssystemet, (dvs alle elementa i fonasjon og artikulasjon, så vel som kunnskapar om dei mest kjente vanskane som kan påverke funksjonen til artikulasjonsapparatet.
- Kan beskrive og forklare normal hørsel og normal taleproduksjon.
- Kan forklare dei viktigaste måtane språkutvikling i ein flerspråkleg kontekst skil seg frå utviklinga i et hovudsakleg einspråkleg miljø.
-

Ferdigheiter

Studenten ...

- Kan bruke deskriptive og analytiske verktøy for kartlegging av språk og tale.
- Kan transkribere språklyder med bruk av det internasjonale fonetiske alfabetet (IPA).
- Kan anlyse spontane tale og utviklingsendring i taleferdigheiter.
- Kan anlyse konversasjonsferdigheiter, pragmatikk og turtaking i et utviklingsperspektiv.
- Kan finne fram til og bruke forskningslitteratur til fagleg fordjupingsarbeid.

Generell kompetanse

Studenten ...

- Skal kunne gjere greie for, analysere og kritisk drøfte sentrale teoriar innan språkutvikling.
- Skal forstå korleis kunnskap om fonetikk, lingvistikk og språkutvikling bidrar til praktisk spesialpedagogisk arbeid.
- Kan bidra konstruktivt i gruppearbeid.

Krav til studierett

Emnet er ope for studentar med studierett på bachelorprogrammet i spesialpedagogikk

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Dei mest sentrale tema vert dekkja gjennom temaførelesingar (12x2 timar).

Deler av lingvistikk- og fonetikkenma vil bli lagt til seminargrupper (8x1,5 timar).

Obligatorisk undervisningsaktivitet

- Deltaking i seminargruppe
- Munnleg presentasjon av eit sjølvalt fordjupingstema i seminargruppe (om lag 30 min)
- 2 obligatoriske innleveringar, begge på rundt 1000 ord, som blir vurdert som godkjent/ikkje godkjent.

Alle dei obligatoriske undervisningsaktivitetane må vere godkjende før studentane kan fremstille seg til vurdering i emnet.

Vurderingsformer

4 timars skuleeksamen der kandidaten svarar på to av tre oppgåver.

Karakterskala

A-F

Vurderingssemester

Vår og haust

Litteraturliste

Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.12. for vårsemesteret.

Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem

Programansvarleg

Institutt for pedagogikk

Emneansvarleg

Institutt for samfunnspsykologi

Administrativt ansvarleg

Det psykologiske fakultet

KONTAKT

[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

VEL SEMESTER

[Haust 2020 \(Sist semester\) \(?sem=2020h\)](#)

[Vår 2021 \(Inneverande semester\) \(?sem=2021v\)](#)

[Haust 2021 \(Neste semester\) \(?sem=2021h\)](#)

[Institutt for samfunnspsykologi \(/nb/isp\)](/nb/isp)

AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Spesialpedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-SPED\)](/nb/studier/BAPS-SPED)

LAVEREGRADSEMNE

Observasjon, kartlegging og tiltak i spesialpedagogisk praksis

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
15	Haust	SPED102	1	Norsk

Ressursar

[Timeplan \(https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=SPED102&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no\)](https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=SPED102&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no)
[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/SPED102?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info\)](https://nb.emne/SPED102?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info)

Studiepoeng, omfang

15 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Fulltid/deltid

Fulltid

Undervisningssemester

Haust

Mål og innhald

Emne har som målsetjing å gje ei generell innføring i observasjon, kartlegging, vurdering og tiltak i tilknytning til barn med særskilde behov i barnehagen, medrekna korleis tiltakskjeda fungerer når ein har identifisert eit spesialpedagogisk behov. Fokusområde vil i all hovudsak vere retta mot områder som språkutvikling, leik og sosial kompetanse. Vidare er det ei målsetjing at studentane gjennom spesialpedagogisk praksis skal få kjennskap til korleis observasjon, kartlegging, vurdering og tiltak blir nytta og gjennomført i barnehagen.

Emnet vil gje studentane ei grunnleggjande forståing av omgrep som inkludering, likeverd, tidlig innsats, normalitet og avvik, samt statistiske omgrep som validitet og reliabilitet. Dette er naudsynt for å kunne vurdere relevans og kvalitet i aktuelt kartleggingsmateriale og testar som vert nytta i spesialpedagogisk praksis, samt kunne observere, vurdere og drøfte etiske dilemma i tilknytning til bruk av ulikt kartleggingsmateriell.

Vidare vil ei forståing av kartlegging, observasjon, vurdering og tiltak i eit individ- og systemperspektiv vere grunnleggjande å ha kjennskap til. I den samanhengen vil det bli sett fokus på korleis ein kan utforme heilskapelege observasjonar, vurderingar og tiltak for barn og unge med særskilde behov. Studentane skal gjennom emne også få kjennskap til korleis ein kan legge til rette for eit godt samarbeid med foreldre/føresette, samt aktuelle hjelpetenester.

Læringsutbyte

Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar

Studenten ...

- har kunnskap om sentrale omgrep slik som observasjon, kartlegging, dokumentasjon og test
- har kunnskap om sentrale omgrep slik som inkludering, likeverd og tidlig innsats, samt ulike definisjonar av normalitet og avvik
- har kunnskap om sentrale omgrep innanfor testteori og som er gjeldande når ein skal vurdere kvaliteten på kartleggingsmateriell, slik som validitet og reliabilitet
- har kunnskap om språkutvikling/språkvanskar, leik og sosial kompetanse hos barn i barnehagealder
- har kunnskap om kva som kjenneteiknar eit godt utviklings- og læringsmiljø i barnehagen

Ferdigheiter

- *Studenten ...*
- kan gjere greie for bruken av ulikt kartleggingsmateriell og kartleggingsprosedyrar i spesialpedagogisk praksis.
- kan gjere greie for korleis kunnskap frå observasjon og kartlegging kan nyttast for å setje i verk tiltak på individ- og systemnivå
- kan gjennomføre observasjon av eitt eller fleire barn i naturleg samspel, der observasjonane skal vera retta mot språkferdigheiter og/eller sosial kompetanse
- kan utforme intervjuguide og gjennomføre eit intervju av pedagogisk personale på praksisstaden

Generell kompetanse

- *Studenten ...*
- kan kritisk reflektere rundt bruk av kartleggings-materiell/testar i spesialpedagogisk praksis
- kan reflektere over etiske dilemma innanfor det spesialpedagogiske fagfeltet
- kan formidle og kommunisere spesialpedagogiske problemstillingar knytt til utøvinga av rolla som spesialpedagog på eit grunnleggjande nivå

Krav til forkunnskapar

For å ta dette emnet er det ein føresetnad at studentane har avlagt og bestått [SPED100 \(/nb/emne/SPED100\)](#) og [SPED101 \(/nb/emne/SPED101\)](#).

Krav til studierett

Emnet er ope for studentar med studierett på bachelorprogrammet i spesialpedagogikk

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Undervisninga vert organisert i førelesingar og seminarundervisning i mindre grupper. Seminarundervisninga legg vekt på gruppediskusjon. Det vert forventa at studentane møter førebudd til seminara. Studentane skal i løpet av semesteret utarbeide ei skriftleg framstilling av arbeidet med praksiserfaringar. Kvar student har tilbod om to timar individuell rettleiing frå seminarleiar.

Praksis, til saman 50 timar som inkluderer for- og etterarbeid. Studentane får utlevert eit eige skriv med informasjon om praksis ved semesterstart.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

- Deltaking på seminargruppe
- Deltaking i praksis. Her inngår å gjennomføre observasjon av barn i naturleg samspel og å gjennomføre eit intervju av pedagogisk personale på praksisstaden
- Presentere erfaringar frå praksis til studentgruppa i gruppe
- Leverer ein rapport på omlag 2000 ord (+/- 10 %) etter praksisperioden

Arbeidskrava må vere godkjende for å framstille seg til vurdering i emnet.

Vurderingsformer

I emnet nyttar ein følgjande vurderingsform:

Individuell munnleg eksamen

Karakterskala

A-F

Vurderingssemester

Haust og vår

Litteraturliste

Litteraturlista vil vere klar innan 01.06.

Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

Programansvarleg

Institutt for pedagogikk

Emneansvarleg

Institutt for biologisk og medisinsk psykologi

Administrativt ansvarleg

Det psykologiske fakultet

KONTAKT

[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonssenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonssenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

VEL SEMESTER

[Haust 2020 \(Sist semester\) \(?sem=2020h\)](#)

[Vår 2021 \(Inneverande semester\) \(?sem=2021v\)](#)

[Haust 2021 \(Neste semester\) \(?sem=2021h\)](#)

[Institutt for biologisk og medisinsk psykologi \(/nb/ibmp\)](#)

AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Spesialpedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-SPED\)](#)

Studentsider

LAVEREGRADSEMNE

Profesjonstenkning - lovverk og etikk i teori og praksis

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
15	Vår	SPED200	1	Norsk

Ressursar[Timeplan \(https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=SPED200&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no\)](https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=SPED200&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no)[Litteraturliste \(https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/7497119270002207?auth=SAML\)](https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/7497119270002207?auth=SAML)[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/SPED200?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info\)](/nb/emne/SPED200?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info)

Studiepoeng, omfang

15 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Fulltid/deltid

Fulltid

Undervisningssemester

Vår

Mål og innhald

Målet med kurset er at det skal gje studentane føresetnader for å kunne reflektere kring yrkesrolla i eit profesjonsteoretisk perspektiv. Profesjonar er ein type yrker som utfører tenester, basert på teoretisk kunnskap, erverva gjennom en spesialisert utdanning. Spesialpedagogar og logopedar er mellom dei yrkesgruppene som har slik profesjonsutdanning. Desse yrkesgruppene yter tenester til barn, unge og vaksne med ulike former for læringsutfordringar, både med tanke på kartlegging, diagnostisering, behandling, utforming av tiltak og evaluering av tiltak. Profesjonell yrkesutøving skal skje i høve til lover og retningslinjer som regulerer behandling og undervisning, følgjer prinsippa for evidensbasert

praksis og skal halde ein høg yrkesetisk standard. Profesjonar skal også bidra til vidareutvikle fagfeltet.

Studentane skal vidare få innsikt i dei ulike lovverka som regulerer feltet innafor utdanningssystemet og helsesektoren slik som Barnehagelova, Opplæringslova og Helselova, samt relevante styringsdokument. Gjennom emnet skal studentane få ytterlegare kjennskap til sentrale omgrep slik som spesialundervisning, tilpassa opplæring og inkludering. Dei skal og få innsikt i korleis individuelle opplæringsplanar (IOP) for elevar med rett til spesialundervisning kan bli utarbeida basert på forskingsbasert kunnskap. Gjennom emne skal studentane også få kjennskap til barn, unge og vaksne sine rettigheter knytta til individuell plan (IP).

Læringsutbyte

Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar

Studenten

- Kan gjere greie for profesjonsteoretiske omgrep som profesjonsidentitet, tillit og skjønn
- Kan gjere greie for yrkesetiske prinsipp for profesjonsutøving
- Har kunnskap om ulike hjelpetenester som skal støtte barn og elevar med særskilte opplæringsbehov og rettigheter heimla i lovverket
- Kan prinsippa for planlegging, gjennomføring og evaluering av tiltak basert på forskingsbasert praksis
- Kan gjere greie for ulike teoretiske modeller/perspektiv til bruk i praksis
- Kan gjere greie for strategiar som fremmer godt samarbeid med ulike aktørar

Ferdigheiter

Studenten

- Kan vurdere gode kartleggingsprosedyrar i tråd med prinsippa for forskingsbasert praksis
- Kan anvende forskingsbasert kunnskap for å konkretisere tiltak knytt til praksisfeltet i samsvar med gjeldande lover og retningslinjer

-Kan gjennomføre observasjon av undervisning og opplæring i ulike kontekster

-Kan utforme intervjuguide og gjennomføre intervju på praksisstaden

Generell kompetanse

Studenten

-Skal kunne kritisk drøfte relevante yrkesetiske utfordringar

-Skal kunne drøfte profesjonen sitt samfunnsmandat

-Skal kunne drøfte yrkesutøving i eit individ- og systemperspektiv

-Skal kunne drøfte sentrale omgrep (til dømes tilpassa opplæring, spesialundervisning og inkludering) som blir uttrykt i lovverk og styringsdokument

-Skal kunne finne fram til og bruke relevant forskningslitteratur

Krav til studierett

Opptak til bachelor i spesialpedagogikk

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Undervisninga vert organisert i førelesingar (9 x 2 timar) og seminarundervisning i mindre grupper. Seminarundervisninga legg vekt på gruppediskusjon. Det vert forventa at studentane møter førebudd til seminara.

Praksis på til saman 50 timer som inkluderer 25 timer observasjonspraksis i grunnskulen eller andre relevant institusjonar, samt for- og etterarbeid på campus. Studentane får utlevert eit eige skriv med informasjon om praksis ved semesterstart.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

- Godkjent deltaking på seminar
- Deltaking i paneldebatt og på praksisseminar (før og etter praksis)
- Innlevering av praksisrapport, intervjuguide og loggbok i etterkant av praksis.
- Halde ein kort presentasjon om erfaringar frå praksis.
- Godkjent praksis

Obligatoriske krav må være godkjent før ein kan ta eksamen i emnet. Dei obligatoriske aktivitetane er gyldige i tre semester (det semesteret ein gjennomfører aktivitetane og dei to påfølgjande semestera)

Vurderingsformer

I emnet nyttar ein følgjande vurderingsformer:

Heimeeksamen over tre dagar, omfang ca.3000 ord (+/- 10 %).

Karakterskala

A-F

Vurderingssemester

Vår

Litteraturliste

Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.01. for vårsemesteret.

Emneevaluering

Emnet blir evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

Programansvarleg

Institutt for pedagogikk

Emneansvarleg

Institutt for biologisk og medisinsk psykologi

Administrativt ansvarleg

Det psykologiske fakultet

KONTAKT

[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

VEL SEMESTER

[Haust 2020 \(Sist semester\) \(?sem=2020h\)](#)

[Vår 2021 \(Inneverande semester\) \(?sem=2021v\)](#)

[Haust 2021 \(Neste semester\) \(?sem=2021h\)](#)

[Institutt for biologisk og medisinsk psykologi \(/nb/ibmp\)](/nb/ibmp)

AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Spesialpedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-SPED\)](/nb/studier/BAPS-SPED)

Studentsider

LAVEREGRADSEMNE

Lese- og skrivevanskar

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
5	Vår	SPED211	1	Norsk

Ressursar[Timeplan \(https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=SPED211&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no\)](https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=SPED211&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no)[Litteraturliste \(https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/7497152010002207?auth=SAML\)](https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/7497152010002207?auth=SAML)[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/SPED211?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info\)](/nb/emne/SPED211?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info)

Studiepoeng, omfang

5 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Fulltid/deltid

Fulltid

Undervisningssemester

Vår, emnet går første gang vår 2018

Mål og innhald

Emnet vil gje studentane kunnskap om og forståing for det språklige og

kognitive grunnlaget for lesing og skriving. Vidare vil emnet gje studentane

kunnskap om den generelle lese- og skriveutviklinga, kva som kjenneteiknar

ulike former for lese- og skrivevanskar, kva for sekundærvanskar som ofte

opptrer saman med desse vanskane og korleis ein kan

arbeide med førebygging/iverksetjing av tiltak både på system og individnivå i

barnehage og skule. Emnet har eit særleg fokus på lese- og skrivevanskar og

opplæringsbehov hjå barn og unge.

Læringsutbyte

Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar

Studenten ..

- har kunnskap om tidleg språkleg og skriftspråkleg utvikling og samanhengen mellom desse
- har kunnskap om korleis den normale lese- og skriveutviklinga føregår
- har kunnskap om ulike former for lese- og skrivevanskar, kva som kjenneteiknar desse og kva for sekundærvanskar som ofte opptrer saman med kan oppstå som eit resultat av slike vanskar
- har kunnskap om kva som kjenneteiknar eit godt skriftspråkstimulerande miljø i barnehagen og ein god lese- og skriveopplæring i skulen

Ferdigheiter

Studenten ..

- Kan gjere greie for utviklingstrekk som tilseier at barn i barnehagealder har auka risiko for å utvikle lese- og skrivevanskar i skulen
- kan gjere greie for utviklingstrekk i skulealder som tilseier at barn og unge bør utgreiast for lese- og skrivevanskar
- kan på bakgrunn av aktuelle utviklingstrekk føreslå moglege tiltak for barn og unge med auka risiko i barnehagealder og elevar med lese- og skrivevanskar i skulen

Generell kompetanse

Studenten ..

- kan kritisk reflektere over faglege, etiske og utdanningspolitiske spørsmål knytt til barn og unge med/i risiko for å utvikle lese- og skrivevanskar både på system- og individnivå

- kan formidle og kommunisere spesialpedagogiske problemstillingar knytt til barn med risiko for å utvikle lese- og skrivevanskar på eit fagleg nivå

Krav til studierett

Opptak på bachelor i pedagogikk eller i spesialpedagogikk

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Undervisninga vert organisert som førelesingar og i grupper. Gruppeundervisninga legg vekt på studentaktive arbeidsmåtar og det vert rekna med at studentane møter førebudd.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Deltaking i obligatoriske seminar i løpet av semesteret. Fravær på 1 av 5 samlingar blir godtatt.

Obligatoriske krav må vere godkjent før ein kan ta eksamen i emnet.

Vurderingsformer

4 timars digital skuleeksamen

Karakterskala

A-F

Vurderingssemester

Vår og haust

Litteraturliste

Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.12. for vårsemesteret.

Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

Programansvarleg

Institutt for pedagogikk

Emneansvarleg

Institutt for pedagogikk

Administrativt ansvarleg

Det psykologiske fakultet

KONTAKT

[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonssenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonssenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

VEL SEMESTER

[Haust 2020 \(Sist semester\) \(?sem=2020h\)](#)

[Vår 2021 \(Inneverande semester\) \(?sem=2021v\)](#)

[Haust 2021 \(Neste semester\) \(?sem=2021h\)](#)

[Institutt for pedagogikk \(/nb/iped\)](/nb/iped)

AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Spesialpedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-SPED\)](/nb/studier/BAPS-SPED)

Studentsider

LAVEREGRADSEMNE

Bacheloroppgåve i spesialpedagogikk

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
15	Vår	SPED250	1	Norsk

Ressursar[Timeplan \(https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=SPED250&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no\)](https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=SPED250&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no)[Litteraturliste \(https://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/7497113640002207?auth=SAML\)](https://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/7497113640002207?auth=SAML)[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/SPED250?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info\)](/nb/emne/SPED250?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info)

Studiepoeng, omfang

15 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Fulltid/deltid

Fulltid

Undervisningssemester

Haust (kun hausten 2018, for kull 2016)

Vår (første gang våren 2020, for kull 2017)

Mål og innhald

Gjennom arbeidet med bacheloroppgåva skal studentane utvikle ein vitskapleg tenkje- og arbeidsmåte. Dei skal lære kva slags krav som vert stilt til eit vitskapleg, skrifteleg arbeid og kva som kan vere ein føremålstenlege arbeidsmåtar. Det vert lagt vekt på at studentane skal lære å samarbeide. Av den grunn skal bacheloroppgåva som hovudregel gjennomførast i grupper på to eller tre studentar.

Gjennom innsamling og drøfting av relevant empirisk og/eller teoretisk materiale skal studentane lære å utvikle og arbeide med ei problemstilling med relevans for det spesialpedagogiske fagområdet. Oppgåva kan vere reint teoretisk, eller den kan vere ei mindre empirisk undersøking.

Læringsutbyte

Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar

Studenten ..

- har kunnskap om dei ulike fasane som inngår i eit forskingsprosjekt
- har kunnskap om gjeldande krav til eit vitenskapleg arbeid
- har kunnskap i eit valt fordjupingsområde innanfor det spesialpedagogiske fagområdet.

Ferdigheiter

Studenten ..

- kan planleggje og gjennomføre eit forskingsprosjekt med relevans for det spesialpedagogiske fagområdet
- kan stille forskningsspørsmål som lar seg svare på med vitenskaplege metodar
- kan tileigne seg relevant forskingsinformasjon (mellom anna gjennom datasøk)
- kan utvikle og nytte eigna forskingsinstrument (til dømes intervjuguidar og spørjeskjema)
- kan demonstrere ferdigheiter i korrekt oppbygging av eit vitenskapleg arbeid i tråd med APA-standard (til dømes korrekt bruk av kjelder og korrekt presentasjon av referansar).-kan analysere data og/eller presentere og drøfte teori
- kan formidle teori, resultat og vitenskaplege resonnement skriftleg og munnleg

Generell kompetanse

Studenten ..

- kan planlegge og gjennomføre eit sjølvstendig vitenskapleg arbeid
- kan kommunisere klart og tydeleg om faglege spørsmål
- kan reflektere om etiske forhold i høve til bruk og tolking av eigne data, kjelder og sitering
- kan identifisere og handtere forskningsetiske spørsmål
- kan reflektere kritisk om faglege problemstillingar

Krav til forkunnskapar

[SPED100 \(/nb/emne/SPED100\)](/nb/emne/SPED100), [SPED102 \(/nb/emne/SPED102\)](/nb/emne/SPED102), [PED112 \(/nb/emne/PED112\)](/nb/emne/PED112), [PSYK114 \(/nb/emne/PSYK114\)](/nb/emne/PSYK114), [PSYK207 \(/nb/emne/PSYK207\)](/nb/emne/PSYK207), [PSYK202 \(/nb/emne/PSYK202\)](/nb/emne/PSYK202), [SPED211 \(/nb/emne/SPED211\)](/nb/emne/SPED211), eller tilsvarende.

Tilrådde forkunnskapar

[SPED100 \(/nb/emne/SPED100\)](/nb/emne/SPED100), [PSYK114 \(/nb/emne/PSYK114\)](/nb/emne/PSYK114), [PED112 \(/nb/emne/PED112\)](/nb/emne/PED112), [SPED101 \(/nb/emne/SPED101\)](/nb/emne/SPED101), [SPED102 \(/nb/emne/SPED102\)](/nb/emne/SPED102), og [SPED211 \(/nb/emne/SPED211\)](/nb/emne/SPED211), eller tilsvarende.

Krav til studierett

Opptak på bachelor i spesialpedagogikk

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Emnet er bygd både på individuell rettleiing og /eller rettleiing i grupper. Rettleiinga vil skje ved personleg kontakt.

Som hovudregel skal bacheloroppgåva skrivast i grupper på to eller tre studentar avhengig av tilgjengelige prosjekter og rettleiarstab i fagmiljøa ved fakultetet. På det obligatoriske orienteringsmøtet vil studentane bli presentert for moglege prosjekt, og ein vil arbeide for at desse blir fordelt på studentane i tråd med studentane sine prioriterte ønskjer. Dersom studentane ikkje ønskjer å skrive innanfor dei tilbode prosjekta, må dei sjølve ta ansvar for å finne eit prosjekt og ein rettleiar ved fakultetet.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Deltaking på orienteringsmøte i starten av semesteret.

Skriftleg rettleiarkontrakt skal inngåast mellom student og ein vitskapleg tilsett ved Det psykologiske fakultet innan 30. januar (vårsemesteret) eller 15. september (haustsemesteret). Rettleiing på bacheloroppgåva er obligatorisk og tema for oppgåva skal godkjennast av emneansvarlig.

Kurset i APA-standard.

Ein munnleg presentasjon av bacheloroppgåva og deltaking på begge presentasjonsdagane. Emneansvarleg for [SPED250 \(/nb/emne/SPED250\)](/nb/emne/SPED250) deltar på den munnlege presentasjonen av bacheloroppgåva og er ansvarleg for godkjenning av presentasjonen.

Vurderingsformer

Emnet nyttar ein følgjande vurderingsformer:

Bacheloroppgåva skal ha eit omfang på 7 000 ord, +/- 10 %, referansar og appendiks kjem i tillegg.

Karakterskala

A-F

Vurderingssemester

Haust (kun hausten 2018, for kull 2016)

Vår (første gang våren 2020, for kull 2017)

Litteraturliste

Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.01. for vårsemesteret.

Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

Programansvarleg

Institutt for pedagogikk

Emneansvarleg

Institutt for pedagogikk

Administrativt ansvarleg

Det psykologiske fakultet

KONTAKT

[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

VEL SEMESTER

[Haust 2020 \(Sist semester\) \(?sem=2020h\)](#)

[Vår 2021 \(Inneverande semester\) \(?sem=2021v\)](#)

[Haust 2021 \(Neste semester\) \(?sem=2021h\)](#)

[Institutt for pedagogikk \(/nb/iped\)](#)

AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Spesialpedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-SPED\)](#)

LAVEREGRADSEMNE

Pedagogiske perspektiv på læring

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
15	Haust	PED112	1	Norsk

Ressursar

[Timeplan \(https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PED112&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no\)](https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PED112&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no)

Studiepoeng, omfang

15 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Fulltid/deltid

Fulltid

Undervisningssemester

Haust

Undervisningsstad

Bergen

Mål og innhald

Emnet gjev ei grunnleggjande innføring i læring og læringsteori sett i eit pedagogisk perspektiv. Spørsmål omkring kunnskapsoverføring og kunnskapsutvikling blir tematisert og problematisert frå ulike teoretiske vinklar. Det blir lagt særleg vekt på å sjå læring i eit sosialt og kulturelt perspektiv.

Emnet drøftar også historiske og kulturelle variasjonar i synet på sosialisering og oppseding. Læring blir også relatert til verktøy som me nyttar oss av når me lærer, primært skriving.

Læringsutbyte

Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar:

Studenten...

- har kunnskap om sentrale læringsteoriar og deira relevans for pedagogikk
- har forståing for læringsprosessar sin relasjon til sosiale og kulturelle forhold
- har kjennskap til historiske og kulturelle variasjonar i syn på sosialisering og oppseding
- har innsikt i skriveprosessen si tyding som verktøy for læring

Ferdigheiter:

Studenten...

- kan bruke ulike teoretiske tilnærmingar for å forstå konkrete læringssituasjonar
- kan utvikle og vidareutvikle faglege tekstar i lys av tilbakemelding
- kan meistre relevante verktøy knytt til bruk av forskingslitteratur i eigne skriftlege arbeid

Generell kompetanse:

Studenten...

- kan gje og ta imot konstruktiv tilbakemelding på skriftlege tekstar
- kan reflektere over eigen skrive- og læringsprosess
- kan planlegge og gjennomføre arbeidsoppgåver over tid

Krav til forkunnskapar

Ingen

Krav til studierett

Emnet er ope for studentar med studierett på årsstudiet i pedagogikk, bachelorprogrammet i pedagogikk og bachelorprogrammet i spesialpedagogikk ved UiB.

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Undervisninga er lagt opp som ein kombinasjon av førelesingar, oppgåveskriving og litteraturstudium. Deler av skrive- og læringsaktiviteten vil skje i form av datastøtta samarbeidslæring. Det blir lagt opp til aktiv deltaking og kunnskapsdeling mellom studentar og lærarar.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Ingen

Vurderingsformer

Vurderingsforma i emnet er mappevurdering.

Karakterskala

A-F

Vurderingssemester

Haust

Litteraturliste

Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.12. for vårsemesteret.

Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

Programansvarleg

Institutt for pedagogikk

Emneansvarleg

Institutt for pedagogikk

Administrativt ansvarleg

Det psykologiske fakultet

KONTAKT

[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

VEL SEMESTER

[Haust 2020 \(Sist semester\) \(?sem=2020h\)](#)

[Vår 2021 \(Inneverande semester\) \(?sem=2021v\)](#)

[Haust 2021 \(Neste semester\) \(?sem=2021h\)](#)

[Institutt for pedagogikk \(/nb/iped\)](#)

AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Pedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-PED\)](#)

[Spesialpedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-SPED\)](#)

Studentsider

LAVEREGRADSEMNE

Utviklings-, kognitiv og biologisk psykologi

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
15	Vår	PSYK114	1	Norsk

Ressursar[Timeplan \(https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PSYK114&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no\)](https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PSYK114&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no)[Litteraturliste \(https://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/7497096510002207?auth=SAML\)](https://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/7497096510002207?auth=SAML)[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/PSYK114?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info\)](/nb/emne/PSYK114?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info)

Studiepoeng, omfang

15 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Fulltid/deltid

Fulltid

Undervisningssemester

Vår (første gang vår 2017)

Undervisningsstad

Universitetet i Bergen

Mål og innhald

Emnet skal gje studentane ei innføring i psykologifaget sitt biologiske og kognitive fundament, kombinert med utviklingspsykologi. Emnet tek sikte mot å gje eit første grunnlag til forståing av åtferd hos menneske og dyr. Studentane vil gjennom dei tre hovudblokkane i emnet verte kjende

med psykologien sitt biologiske og kognitive fundament. I tillegg vil dei få kjennskap til sentrale teoriar om og metodar i studiet av menneskeleg utvikling.

Biologisk psykologi skal gje studenten ei grunnleggjande forståing av nervesystemets oppbygning og funksjon, korleis hjernen produserer åtferd og kommuniserer med andre organ. Sentrale fenomen som læring, hugs og emosjonar vert presentert. Studenten skal også bli kjend med det evolusjonsteoretiske grunnlaget for dyr og menneske sin adaptasjon/tilpassing til miljøet.

Kognitiv psykologi skal gje studenten ei generell innføring i teoriar om, perspektiv på, og metodar til å studere kognisjon. Studiet skal gje ein gjennomgang av sentrale funn og ein diskusjon av nokre viktige applikasjonar av kognitiv psykologi.

Utviklingspsykologi skal gje studenten ei vidare innføring i perspektiv, metodar og teoriar innan utviklingspsykologi. Det vert ein gjennomgang av sentrale teoriar og funn, samt ein diskusjon av viktige utfordringar i denne disiplinen.

Læringsutbytte

Biologisk psykologi

Kunnskapar

Ved fullført emne skal kandidaten kunne gjere greie for:

- organiseringa av det sentrale og perifere nervesystem samt hovedmekaniskar for korleis nevronar kommuniserer
- moderne metodar for å studere hjernestrukturar involvert i språk og kognisjon, som til dømes CAT, PET og fMRI
- hovudtankane i evolusjonsteori, evolusjonspsykologi og sosiobiologi; særskild omgrepa "naturleg utval", "inclusive fitness", "kin selection" og "resiprok altruisme"
- basale genetiske prinsipp, særskild omgrepa kromosom, gen, DNA og RNA, genotype og fenotype
- hovudtrekka ved relasjonen mellom hjernestrukturar og åtferd; særskild emosjonar, læring, hugs, språk og kognisjon
- språk og lateralisering
- emosjonsteoriar og forholdet mellom stimulus/kontekst og emosjonar
- homeostase og homeostatisk regulering av til dømes spiseadferd
- korleis hjernen regulerer kroppslege organ via det autonome nervesystemet og det endokrine systemet
- stressreguleringsmekaniskar og faktorar som er av betydning for utvikling av stressrelaterte sjukdommar

Ferdigheiter

Ved fullført emne skal kandidaten kunne:

- Diskutere læring og emosjonar sin funksjon i eit evolusjonsperspektiv
- Diskutere ulike teoriar om forholdet mellom stimulus/kontekst og emosjonar, som til dømes James-Lange og Cannon-Bard
- Diskutere forholdet mellom biologiske og psykologiske aspekt ved emosjonar, hugs, språk og spiseadferd
- Drøfte korleis langvarig aktivering kan føre til utvikling av kroppsleg sjukdom
- Kunne diskutere sosiobiologi og evolusjonspsykologi som forklaring for menneskets åtfærd.

Generell kompetanse

Ved fullført emne skal kandidaten:

- Ha opparbeidd en grunnleggande kompetanse om dei ulike elementa som til saman utgjer biologisk psykologi, og anvende kunnskap frå biologisk psykologi til å forklare fenomen som involverer menneskeleg tenkning og åtfærd

Kognitiv psykologi

Kunnskapar

Ved fullført emne skal kandidaten kunne:

- Gjere greie for sentrale aspekt ved menneskeleg persepsjon
- Gjere greie for sentrale teoriar om oppmerksomd, og karakteristika ved delt og selektiv oppmerksomd
- Gjere greie for teori om arbeidshukommelsens oppbygning og funksjon
- Gjere greie for teoriar om langtidsminnets oppbygning og funksjon
- Kjenne til ulike minnestrategiar
- Gjere greie for karakteristika ved mentale bilete og kognitive kart
- Gjere greie for omgrepa "skjema" og "skript" sine roller i kognitiv psykologi
- Gjere greie for problemløsning, inkludert ulike problemløsningsstrategiar
- Gjere greie for sentrale kjenneteikn ved menneskets resonnering og avgjerdstaking

Ferdigheiter

Ved fullført emne skal kandidaten kunne:

- Demonstrere nokre sentrale eksperimentelle oppsett for å studere ulike delar av kognitiv psykologi
- Diskutere nokre gjennomgåande tendensar i menneskeleg tenkning

- Forklare korleis elementar frå kognitiv psykologi, som til dømes hugs, oppmerksemd og persepsjon, fungerer i samspel med kvarandre
- Anvende kunnskap frå kognitiv psykologi til å planlegge effektiv studieteknikk
- Drøfte den historiske utviklinga av kunnskap innanfor dei ulike områda i kognitiv psykologi

Generell kompetanse

Ved fullført emne skal kandidaten:

- Ha opparbeidd ein grunnleggjande kompetanse om dei ulike elementa som til saman utgjør kognisjon, og anvende kunnskap frå kognitiv psykologi til å forklare fenomen som involverer menneskeleg tenkning

Utviklingspsykologi

Kunnskapar

Ved fullført emne skal kandidaten kunne:

- Gjere greie for utviklingspsykologien sine historiske røter
- Gjere greie for omgrepet utvikling og korleis utvikling kan påverkast av genetiske og miljømessige faktorar
- Gjere greie for sentrale perspektiv innan fagfeltet, som til dømes læringspsykologi, evolusjonspsykologi, økologisk systemteori og psykodynamiske perspektiv.
- Gjere greie for sentrale temaområde innan fagfeltet, som til dømes tilknytning, kognitiv utvikling, intelligens, temperament, teorien om sinnet, moralutvikling, språkutvikling og sosial utvikling.
- Gjere greie for sentrale teoretikarar innan fagfeltet, som til dømes Piaget, Vygotsky, Bowlby, Ainsworth, Chomsky, Rothbart, Skinner og Bandura.

Ferdigheiter

Ved fullført emne skal kandidaten kunne:

- Demonstrere nokre sentrale eksperimentelle oppsett for å studera ulike perspektiv på utviklingspsykologi
- Drøfte nokre sentrale tema knytt til mennesket si utvikling, som til dømes arv/miljø og kontinuitet/diskontinuitet
- Diskutere korleis sentrale teoretikarar innan fagfeltet har ulike syn på utvikling
- Forklare korleis utvikling på ulike område, som til dømes sosial, språklig og kognitiv, er relatert til og fungerer i samspel med kvarandre

Generell kompetanse

Ved fullført emne skal kandidaten:

Ha opparbeidd ein grunnleggande kompetanse om dei ulike elementa som til saman utgjer fagfeltet utviklingspsykologi, og kunne anvende kunnskap frå fagfeltet til å forklare trekk psykologisk utvikling, særleg hos barn og unge.

Krav til forkunnskapar

Ingen

Tilrådde forkunnskapar

Ingen

Studiepoengsreduksjon

- PSYK101 + [PSYK114 \(/nb/emne/PSYK114\)](/nb/emne/PSYK114) = 15 studiepoeng i reduksjon.
- PS103 + PSYK101 = 10 studiepoeng i reduksjon.
- [PSYK120 \(/nb/emne/PSYK120\)](/nb/emne/PSYK120) + PSYK101 = 10 studiepoeng i reduksjon.
- [PSYK120 \(/nb/emne/PSYK120\)](/nb/emne/PSYK120) + [PSYK114 \(/nb/emne/PSYK114\)](/nb/emne/PSYK114) = 10 studiepoeng i reduksjon.

Krav til studierett

Emnet er ope for alle med studierett ved UiB.

Arbeids- og undervisningsformer

Førelesingar i biologisk psykologi 6 x 2 timar, totalt 12 timar. Førelesingar i kognitiv psykologi 6 x 2 timar, totalt 12 timar. Førelesingar i utviklingspsykologi 6 x 2 timar, totalt 12 timar. Seminarundervisning i grupper 2 timar per veke i 9 veker, totalt 18 timar.

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Førelesingar i biologisk psykologi 6 x 2 timar, totalt 12 timar.
Førelesingar i kognitiv psykologi 6 x 2 timar, totalt 12 timar.
Førelesingar i utviklingspsykologi 6 x 2 timar, totalt 12 timar.
Seminarundervisning i grupper 2 timar per veke i 9 veker, totalt 18 timar.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Ingen.

Vurderingsformer

5 timars skuleeksamen med 6 essayoppgåver (2 fra kvart temaområde) der 3 oppgåver skal svarast på (1 fra kvart temaområde).

Hjelpemiddel til eksamen

Ingen

Karakterskala

A-F.

Fagleg overlapp

- PSYK101 + [PSYK114 \(/nb/emne/PSYK114\)](#) = 15 studiepoeng i reduksjon.
- PS103 + PSYK101 = 10 studiepoeng i reduksjon.
- [PSYK120 \(/nb/emne/PSYK120\)](#) + PSYK101 = 10 studiepoeng i reduksjon.
- [PSYK120 \(/nb/emne/PSYK120\)](#) + [PSYK114 \(/nb/emne/PSYK114\)](#) = 10 studiepoeng i reduksjon.

Vurderingssemester

Haust og vår (første gang vår 2017).

Litteraturliste

Tilrådd litteratur skal vere klar 1. juni i haustssemesteret og 1. desember i vårsemesteret.

Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

Programansvarleg

Institutt for samfunnspsykologi

Emneansvarleg

Institutt for samfunnspsykologi

Administrativt ansvarleg

Det psykologiske fakultet

Institutt

Institutt for samfunnspsykologi

KONTAKT

[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonssenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonssenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

VEL SEMESTER

[Haust 2020 \(Sist semester\) \(?sem=2020h\)](#)

[Vår 2021 \(Inneverande semester\) \(?sem=2021v\)](#)

[Haust 2021 \(Neste semester\) \(?sem=2021h\)](#)

[Institutt for samfunnspsykologi \(/nb/isp\)](#)

AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Arbeids- og organisasjonspsykologi, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-AOP\)](#)

[Generell psykologi, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-PSYK\)](#)

[Spesialpedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-SPED\)](#)

[Psykologi, profesjon, 6 år \(/nb/studier/PRPSYK\)](#)

LAVEREGRADSEMNE

Læring og atferdspsykologi

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
15	Haust	PSYK207	1	Norsk (Noen emner kan bli undervist på engelsk)

Ressursar

[Timeplan \(https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PSYK207&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no\)](https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PSYK207&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no)
[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/PSYK207?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info\)](/nb/emne/PSYK207?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info)

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Undervisningssemester

Haust

Undervisningsstad

Bergen

Mål og innhald

Emnet skal gje studentane kunnskap om grunnleggande metodar og prosedyrar innanfor åtferdspsykologi, eksperimentelle studiar frå grunnforskning, kunnskap om opphavet til kjende teoriar om læring, grunnleggande omgrep og bruk av disse, moderne teoretiske og empiriske bidrag og nytta metodar og kunnskapar innan anvendt psykologi.

Læringsutbyte

Studenten skal ved avslutta emne ha følgande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar

Studenten har

kunnskap om og kan drøfta teoriar og empiriske funn, sentrale læringsprosedyrer knytt til:

- Habituering/dishabituering og sensitivisering
- Klassisk betinging
- Instrumentell (operant) betinging
- Modell-læring/Sosial kognitiv læringsteori
- Relevante eksperimentelle studiar med bruk av dyr i laboratorium

Studenten kan bruka læringspsykologiske bidrag til forståinga av menneskelege fenomen innan:

- avhengigheit
- eteforstyrning
- helse og åtferd
- åtferdsvanskar hos born
- lært hjelpeløyse og depresjon

Studenten kan bruka læringspsykologi i område som høyrer til kvardagslivets psykologi, for eksempel:

- oppfostring
- problemløysingsstrategiar i kvardagslivet, "gode vanar"
- endring av (helse)åtferd

Ferdigheiter

Studenten

- kan drøfte sentrale modellar og prinsipp for læring, både hos dyr og menneske
- kan forstå kva for rolle læring har for korleis individet fungerer i eit miljø og kva som påverkar og endrar åtferd
- kan greie ut om korleis grunnleggande prinsipp innanfor læringspsykologien kan nyttas for å forstå åtferd hos menneske
- har kunnskap om kva som kan gjerast for å endre og oppretthalde åtferd hos dyr og menneske

Generell kompetanse

Studenten kan

- kjenne igjen grunnleggande læringsprinsipp (som habituering, sensitivisering, klassisk/instrumentell betinging, modell-læring) i kvardagslivet og klinisk kontekst.

- bruke modellar og prinsipp innanfor læringspsykologien til å gjere åtferdsanalyser og nyttiggjere dette i arbeidslivet og i vidare utdanning
- analysere menneskeleg samspel med omgivnadene

Tilrådde forkunnskapar

Det er tilrådd at studentane har kunnskap i psykologi tilsvarande førsteårsstudiet i psykologi. Kjennskap til læringspsykologi og biologisk psykologi er ein føremon ved deltaking på emne.

Krav til studierett

Emnet krev studierett på eit av følgjande studieprogram:

- Bachelorprogrammet i generell psykologi
- Bachelorprogrammet i arbeids- og organisasjonspsykologi
- Bachelorprogrammet i kognitiv vitenskap
- Bachelorprogrammet i spesialpedagogikk

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Dei spesifikke måla kan verte nådde gjennom deltaking i førelesingar og seminar, praktiske øvingar og sjølvstudium. I tillegg får studentane tilbod om ein prøveeksamen for å øva til skuleeksamen. Samla undervisning utgjer 34 timar, som er delt mellom nøkkelførelesingar, 4 seminar (3 seminar om avhengigheit og 1 seminar om helseåtferd) og praktiske øvingar ("Sniffy the virtual rat", eit datamaskingprogram for å få praktisk erfaring med klassisk og instrumentell betinging).

Det er to frivillige fleirvalsprøvar om grunnleggande prinsipp (f.eks. klassisk/instrumentell betinging, habituering, sosial læring) fordelt over semesteret. Kvar prøve har eit omfang på 60 minutt og blir gjennomført online på MittUiB. Desse er tenkt som ei førebuing til eksamen.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Ein skriftleg rapport basert på programmet "Sniffy the virtual rat" skal leverast og godkjennast. Omfang for rapporten er 6-9 sider. Obligatoriske krav må vere godkjent før ein kan ta eksamen i emnet.

Den obligatoriske aktiviteten er gyldig i 3 semester (det semesteret ein gjennomfører aktivitetane og dei to følgjande semestra).

Vurderingsformer

4 timars skuleeksamen der kandidatane svarer på to av tre oppgåver. Oppgåvene er knytte til læringsutbyttet og skal spegla kunnskapane til studenten.

Karakterskala

Ved sensur av emnet nyttast karakterskalaen A-F.

Vurderingssemester

Haut og vår

Litteraturliste

Anbefalt litteratur er satt saman av omlag 1000 sider fordelt på bøker og artikkelsamling.

Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

KONTAKT

[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjssenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjssenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

VEL SEMESTER

[Haut 2020 \(Sist semester\) \(?sem=2020h\)](#)

[Vår 2021 \(Inneverande semester\) \(?sem=2021v\)](#)

[Haut 2021 \(Neste semester\) \(?sem=2021h\)](#)

[Institutt for biologisk og medisinsk psykologi \(/nb/ibmp\)](#)

AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Generell psykologi, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-PSYK\)](#)

[Spesialpedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-SPED\)](#)

Studentsider

LAVEREGRADSEMNE

Metode

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
15	Vår	PSYK202	1	Norsk

Ressursar

[Timeplan \(https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PSYK202&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no\)](https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PSYK202&type=course&sort=week&sem=21v&lang=no)

[Litteraturliste \(https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/7497058540002207?auth=SAML\)](https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/7497058540002207?auth=SAML)

[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/PSYK202?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info\)](/nb/emne/PSYK202?sem=2021v#block-uib-study-study-exam-info)

Undervisningssemester

Vår. Emnet tilbys første gang Vår 2018.

Mål og innhald

Forskingsmetodekurset er sett saman av tre delar: kvantitativ metode, kvalitativ metode og data-analyse/øvinger (der ein kan velja mellom øving i statistiske analysar og øving i kvalitative analysar). Innanfor kvantitativ metode vil emnet i hovudsak ta for seg anvending av den generelle lineære modellen, som blant anna omfattar regresjon og variansanalyse. Hovudfokuset i emnet er på parametrisk statistikk, men vil òg omfatte døme på ikkje-parametriske metodar. Innanfor kvalitativ metode vil kurset gje ei innføring i sentrale kvalitative tilnærmingar til designar, datainnsamling og analyse, og dessutan vitenskapsteoretisk forankring for desse. Hovudfokuset i kurset er på tre sentrale analytiske tilnærmingar: Fenomenologi, Grounded theory og diskursanalyse.

Studentane som vel øvinger i statistiske analysar, vil få trening i organiseringa av eit statistikkprogram, og kompetanse til å utføra ulike typar statistiske analysar ved hjelp av slike program. Studentane som vel øvinger i kvalitative analysar vil få trening i datainnsamling (intervju/observasjon), kvalitativ analyse, og dessutan nytta relevant programvare for å organisera og analysera kvalitativt forskingsmaterial.

Læringsutbyte

Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar

Ved fullført emne kan studenten:

- gjere greie for mål på sentraltendens, variasjon og samvariasjon
- gjere greie for sannsynsomgrepet og relatere dette til signifikantstesting
- gjere greie for H_0 , H_1 , type I og type II feil
- gjere greie for ulike metodar for å samanlikne grupper (som t.d. t-test og ANOVA)
- gjere greie for ulike metodar for å undersøke samanhangen mellom variabler (f.eks. korrelasjon og regresjon)
- gjere greie for den vitenskapsteoretiske forankringa til ulike kvalitative tilnærmingar
- gjere greie for kjenneteikn ved kvalitative design og innsamlingsmetodar (som t.d. observasjon og intervju) og kva for eit bruksområde desse passar til
- gjere greie for sentrale kvalitative analysemetodar (som t.d. fenomenologi og diskursanalyse)
- gjere greie for underliggende antagelser og føresetnader for lineære modellar, og dessutan konsekvenser av brot på desse antagelsene
- vise kjennskap til omgrepet og idéen bak effektstyrke innan kvantitativ metode

Ferdigheiter

Ved fullført emne kan studenten:

- foreslå relevante design, datainnsamling og analysar innan kvantitativ eller kvalitativ metode som er egna til å svare på forskingsspørsmål
- gjennomføre relevante analysar med standard programvare innan eit av hovvdområdene for dataanalyse (kvalitativ/kvantitativ)
- tolke resultat frå dataanalyser i samanheng med forskingsspørsmål

Generell kompetanse

Emnet vil overordna gje studentane kompetanse til å kritisk vurdera egne og andres resonnement ut frå vitenskapsteoretiske og metodiske perspektiv. Studentane vil få kjennskap til vanlege feilkjelder, etiske problemstillingar og avgrensingar knytt til både kvantitative og kvalitative metodar. Studentane skal vere i stand til å nytte metodiske omgrep i analysar av spørsmål som stammar frå ulike kjelder, som til dømes avisar og sosiale medium i tillegg til faglitteratur.

Krav til forkunnskapar

Ingen

Krav til studierett

Emnet krev studierett ved eit av følgjande studieprogram:

- Bachelorprogrammet i arbeids- og organisasjonspsykologi
- Bachelorprogrammet i generell psykologi
- Bachelorprogrammet i pedagogikk
- Bachelor i spesialpedagogikk

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

- Førelingar i kvantitativ metode, totalt 12 timar.
- Førelingar i kvalitativ metode, totalt 12 timar.
- Dataøvingar i statistikk i grupper eller øvingar i kvalitative analysar, totalt 12 timar

Obligatorisk undervisningsaktivitet

- Obligatorisk gjennomføring av to fleirvalsprøvar.
- Obligatorisk innlevering av ei oppgåve innan anten kvalitativ analyse eller kvantitativ analyse. Oppgåva kan skrivast i grupper på inntil tre studenter. Vert godkjent av faglærer.
- Obligatoriske krav må vere godkjent før ein kan ta eksamen i emnet. Dei obligatoriske aktivitetane er gyldige i tre semester (det semesteret ein gjennomfører aktivitetane og dei to påfølgjande semstera).

Vurderingsformer

I emnet nyttar ein følgjande vurderingsformer:

- 4 timar skuleeksamen der ein skal svare på både ei kvalitativ og ei kvantitativ oppgåve.

Karakterskala

Ved sensur av emnet nyttast karakterskalaen A-F.

Fagleg overlapp

- [PSYK202 \(/nb/emne/PSYK202\)](#) B = 15 studiepoeng i reduksjon
- [PSYK202 \(/nb/emne/PSYK202\)](#) A = 10 studiepoeng i reduksjon.
- [PSYK202 \(/nb/emne/PSYK202\)](#) C = 5 studiepoeng i reduksjon.

Vurderingssemester

Vår

Litteraturliste

Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.12 for vårsemesteret.

Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

Institutt

Institutt for samfunnspsykologi

KONTAKT

[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonssenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonssenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

VEL SEMESTER

[Haust 2020 \(Sist semester\) \(?sem=2020h\)](#)

[Vår 2021 \(Inneverande semester\) \(?sem=2021v\)](#)

[Haust 2021 \(Neste semester\) \(?sem=2021h\)](#)

[Institutt for samfunnspsykologi \(/nb/isp\)](/nb/isp)

AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Arbeids- og organisasjonspsykologi, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-AOP\)](/nb/studier/BAPS-AOP)

[Pedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-PED\)](/nb/studier/BAPS-PED)

[Generell psykologi, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-PSYK\)](/nb/studier/BAPS-PSYK)

[Spesialpedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-SPED\)](/nb/studier/BAPS-SPED)